

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Къурмэныр республикэм щыхагъэунэфыкIыгъ

Ислъам диным имэфэкI лъапIу Къурмэныр шэкIогъум и 16-м былтымэнхэм хагъэунэфыкIыгъ. Хабзэ зэрэхъугъу, зерифэшъуашъу мэфэ-кIыр Адыгеими щыкIуагъ.

Къурмэн пчэдыжым Мыекъопэ гупчэ мэщытым цIыфлъэпкъ зэфэшъхьафыбэхэм ялIыкIохэр къыщызэрэугъоигъэх. ТхьэшIошъхуныгъэ зигъу Къурмэн мэфэкIышхом ипчэдыж нэмаз мэщытым щызышIынэу къекIоллагъэхэм къафэгущонхуу мыщ къэкIуагъэх Адыгэ Республикэм и Президентгъу ТхьакIушынэ Аслъан, АР-м и Премьер-министрэу КъумпIыл Мурат, политическэ партиеу «Единэ Россия» и Адыгэ шьолъыр къутамэ и Секретарэу Ицхэ Мухьамэд, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэр, министрэхэр, нэмыкIхэри.

Ислъам диныр зылтэжыхэрэм зэкIэми ямэфэкI пае игуапэу къафэгущIуагъ Адыгеим ыкIи Пшызэ шьолъыр ащыпсэурэ былтымэнхэм ямуфтиеу Емыж Нурбый. Яунагъохэм псауныгъэ пыгъэ арылгъу, цIыфлъэпкъ зэфэшъхьафху республикэм исхэр зэгурылоньгъэм, мамырныгъэм ягъогу тапэки темыкIху зэдэпсэунхуу къафэлъэIуагъ.

— ШъуинэкI нэмазхэри, шъуитхьэлъэIухэри, шъуишIушIэ сэдэкъэ пстэури Ала-

хым къабыл шъуфешIых, — къыIуагъ Емыж Нурбый былтымэнхэм зафигъазэзэ.

Урысые Федерацием и Премьер-министрэу Владимир Путин, тикъэралыгъо ишъолъыр зэфэшъхьафхэм, Темыр Кавказым хэхьэрэ субъектхэм къарыкIыгъэ телеграммэхуу республикэм щыпсэурэ былтымэнхэм къазыщыфэгущIохэрэм муфтиир къяджагъ.

Нэужым гушыIэ зыштэгъэ ТхьакIушынэ Ас-

лъан мэфэкIыр хэзыгъэунэфыкIыхэрэм зэкIэми къафэ-

гушыагъ. Непэ Адыгеим дин ыкIи лъэпкъ зэхэдз имылыгъу, цIыфхэр зэгурылохуу зэрэщызэдэпсэухэрэ анахь мэхьанэшхо зигъэ лъэ-

ныкъохэм ащыщэу республикэм ипашэ къыгъэунафагъ. Тишъолъыр имызакъоу, зэрэдунаеу щыпсэурэ былтымэн пстэуми яунагъохэм щыIэкIэ-псэукIэ дэгъу арылгъынэу, дэхагъэм, лъэпкъ зэгурылоньгъэм фэзылIухэрэ ислъам диным фэлъэжэнхэ амал яIэнэу Президентыр къафэлъэIуагъ.

— Быслымэн лъапIэхэр, Къурмэным унагъо пэпчэ гушIуагъо къышъуфихьынэу, псауныгъэ пыгъэ шъуиIу, тиреспубликэ мамырэу, щыIэкIэшIу илгъуу тызэдэпсэунхуу сышъуфэлъало, — къыIуагъ икIэухым ТхьакIушынэ Аслъан.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.
Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

Адыгэ Республикэм и Президент и Указ

ЩытхьуцIэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ псэолъэшI» зыфиIорэр А.Н. Ператинскэм фэгъэшъошэгъэным ехылаIагъ

ПсэолъэшIыным ихъхьоныгъэкIэ гъэхагъэу иIэхэм ыкIи гуетыныгъэ фыриIэу Иоф зэришIэрэм апае щытхьуцIэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ псэолъэшI» зыфиIорэр Ператинский Александр Николай ыкIом — пшъэдэкIыжъу ыхьырымкIэ гъунэпкъэ гъэунафагъэ зигъэ обществэу «КIуае» зыфиIорэм иэнергетик шъхьалэ фэгъэшъошэгъэнэу.

*Адыгэ Республикэм и Президентгъу
ТХЪАКИУШЫНЭ Аслъан*

къ. Мыекъуапэ,
шэкIогъум и 15, 2010-рэ илъэс
N 123

АР-м И КЪЭРАЛЫГЪО СОВЕТ — ХАСЭМ

Апэрэ еджэгъумкIэ аштагъ

палатэ итхьаматгъу Мэхъош Рэщыдэ.

Ау республикэ бюджетым итегушыIэн ыпэкIэ «Правительствэ сыхьатым» тегъэпсыкIыгъу зэхэсыгъом хэлэжыагъэхэр министрэхэм я Кабинет къыщагъэхьазырыгъэ къэбаритIу едэлугъэх. Зыр гъомылэпхъэ бэдзэршIыпIэр зыпкъ итгъу гъэлэжыгъэным ыкIи гъомылэпхъэ товархэм аусэхэр къыдэмыгъэкIоэгъэнхэм апае зрахьэрэ Иофгыдохэм яхьылIэгъагъ. Ащ фэгъэхьыгъэу къэгущыIагъ уасэхэм ыкIи тарифхэм къэралыгъо гъэорышIаIэ ахэлъхьэгъэнымкIэ ГъэорышIапIэм ипашэу Псылушъо Юсыф. Нэужым депутатхэм яупчIэхэм джэуапхэр къаритыжыгъ. Ащ къыIотагъэхэм къахигъэхъожыгъ, пIэлъэ мычыжым министрэхэм я Кабинет зерихьашт Иофгыдохуу агъэунафагъэхэм депутатхэр ащигъэгъозагъ Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КъумпIыл Мурат.

ЯтIонэрэ къэбарэу министрэхэм я Кабинет къыщагъэхьазырыгъэр зыфэгъэхьыгъагъэр къуаджэхэм культурэ ИофшIэныр къащыгъэнэжыгъэныр ыкIи хэхьоныгъэ шьэгъэшIыгъэныр ары. Ащ фэгъэхьыгъэу гушыIэр ратыгъагъ Адыгэ Республикэм культурэмкIэ иминист-

рэ игуадзэу Васильева Нафисэ. Ащ къызэриIотагъэмкIэ, культурэм иобъектхуу къуаджэхэм адэтхэм яIофшIэн гъэтэрэ-зыгъэным епхыгъэ Иофгыдохэр муниципальнэ образованиер министрствэмрэ мылькукIэ здыхэлажыгъэхэ зэшIуахы ыкIи республикэ программэу аштэгъагъэм тегъэпсыкIыгъэу а ИофшIэныр зэхэагъэ. ШыпкъэмкIэ, а ИофшIэным щыкIагъэ имыIэу пльытэн пльэкIыштгэп, ау джы республикэ программэу зэхэагъэуцорэм къыныгъо пстэури къыщыдэлъытагъэ хъуным щэгугъых.

Республикэ бюджетым итегушыIэн зыфегъэхэм ащ нэшанэу иIэхэм депутатхэр ащигъэгъозагъ финансхэмкIэ министрэу Долэ Долэтбий. Ащ къызэриIуагъэмкIэ, апэрэ еджэгъум тельытагъэу аштэрэ республикэ бюджетым джыдэдэм мылькыу къыщыдалъытагъэр республикэм федэу къыщахьыжыштымрэ бюджет зэпэщчыныгъэхэр гъэтэрэзыгъэнхэм пае федеральнэ бюджетым къафитIупщынэу щыт ахьщэмрэ ары. Федеральнэ бюджетыр джырэкIэ аштагъэгъопыш, гухэлъ гъэунафагъэхэм ателытэгъэ программэхэмкIэ министерствэ зэфэшъхьафхэм республикэм мылькыу къыфа-

тIупщыштыр зыфэдиштыр гъэунафыгъэгъоп. УФ-м и Бюджет кодекс зэригъэнафэрэм тегъэпсыкIыгъэу, республикэ бюджетым мылькыу зыпIуагъэхьащтыр щыгъэунафагъэу, ау а ахьщэр щымыIэгъоу (дефицитгъу) бюджетым иIэр процент 14,8-рэ мэхъу. Ар сомэ миллиард Iэпэ-щып.

Депутатхэм апашъхьэ къыщыгушыIэзэ, Мыгу Рэщыдэ къащыцугъ республикэ бюджетым щыкIагъэу хылагъэхэрэм. Комитетым бюджетым щытегушыIэхэ зэхъум а лъэныкъохэр къыщалэтыгъагъэх. Ахэм ащыщ медицинэм, гъэсэнныгъэм, нэмыкI отраслэмэ мылькыу апIуагъэхьэрэр нахь макIэ зэрэхъугъэр. Сыдэу щытми, бюджет комитетым унашъоу ышIыгъэм къыпкъырыкIэзэ, Р. Мыгур депутатхэм къяджагъ республикэ бюджетыр апэрэ еджэгъум тельытагъэу штэгъэнэу.

Джащ фэдэу агъэунафагъэ нэмыкI Иофгыдохэм депутатхэр атегушыIагъэх, яеплъыкIэхэр къауагъэх ыкIи пхырагъэкIыгъэх.

Зэхэсыгъор зэрэагъэ Къэралыгъо Советым — Хасэм и Тхьаматгъу Анатолий Ивановымрэ ащ игуадзэу Сапый Вячеславрэ.

Зэхэсыгъом ехьылIэгъэ отчет тигъэзет къыхиутышт.

СЭХЪУТЭ Нурбий.

ЕджапIэм щыкIогъэ зэIукIэгъу

Тхылъу «Адыгеим ичернобыльцхэр: лыхъужьныгъэмрэ шIэжьиэрэ» зыфиIорэм илъэгъуцэ МыекIопэ районим щыкIуагъ. Республикэ Парламентым идепутатэу, тхылъым иредакторэу Евгений Саловыр зыщеджгъэ Первомайскэ гурыт еджапIэу N 9-м тхылъеджхэр щызэIукIэгъагъэх. Поселкэм ичернобыльцхэр, кIэлэгъаджхэр ыкIи кIэлэеджакIохэр зыхэлэжъэгъэхэ Iофтхьабзэр кызылIуихызы, ящIэныгъи, япсауныгъи халъхъэз тхьамыкIэгъошхом зырамыгъэушъомбгъоу кызырээзтырагъэуцагъэм, ащ мэхъанэу иIэм кIэкIэу Саловыр къатегушыIагъ.

1986 — 1988-рэ илъэсхэм Адыгеим ичернобыльцхэм зэрахъгъэ лыхъужьныгъэм

ыкIи альэгъугъэ къиным атехыгъэу тхылъыр зэрэтхыгъэр депутатим кыыхигъэщыгъ. Атомнэ электростанцием тхьамыкIагъор кызыщыхъугъэр илъэс 25-рэ зэрэхъурэм ехьулIэу рассказхэр, гукъэкIыжъхэр, документхэр ыкIи биографиехэр зыдэхъэгъэхэ сборник кыдэкIыгъ. Чернобыльцхэм ямызакъоу «яатомнэ ныбджэгъухэм» афэгъэхьыгъэу тхылъым кыдэхъагъ. Анахъ щынэгъо чIыпIэхэм ащылэрэ подразделениехэм яветеранхэм, 1957-рэ илъэсым Челябинскэ хэкум кыщыхъугъэ аварием идэгъэзыжьи хэлэжъагъэхэм, Урысыем иядернэ Iэшэ комплекс иветеранхэм якъэбармыш дэгъотэщтых.

Краевед ныбжьыкIэу, аварием идэгъэзыжьи хэлэжъагъэм ипхъорэльфэу Антон Казаковым тичернобыльцхэм афэгъэхьыгъэу доклад гъэшIэгъон кышыIыгъ. ЯгукъэкIыжъхэмкIэ къадэгъошхэ Черныбыль щылэгъэхэ Виктор Лякиныр, Дмитрий Токаревыр ыкIи Антон Шадура. Тхылъыр зэхэзыгъэуцогъэ Светлана Саловар Iофэу ышIагъэм къатегушыIэзэ, тичIыгъогъу-ликвидаторхэм ащыщхэм къарыкIуагъэм икъэбар амышIэу джыри кызырэнэгъэр кыIуагъ. Лыхъон IофшIэныр зэрэлъагъэкIотэн фаер, ащ Первомайскэм щыщ кIэлэеджакIохэр хэлэжъэнхэ амал зэряIэр авторым кыыхигъэщыгъ.

Артист ныбжьыкIэхэм къагъэ концертим лъэгъэуцор кыгъэкIэрэклагъ. Iофтхьабзэм икIэух чернобыльцэ пэпчъ тхылъ ратыгъ, еджапIэм имузейи кычIэнагъ.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм ипресс-къулыкъу.

Мэфищым кыкIоцI щыIагъэх

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатэу Евгений Саловыр зипэщэ турист ныбжьыкIэ купэу къалэхэу Москва, МыекIуапэ ыкIи Шытхьалэ къарыкIыгъэхэр зыхэтыр мэфищым кыкIоцI зекIогъу щыIагъэх. Iофтхьабзэм хэлэжъэхэрэм селоу Новопрохладнэм кыщырагъажь псыхъоу Сахрай ыбгъукIэ рекIокIыгъэх, «Ныбджэгъум игъэхъунэ» екIолIагъэх, апэрэ чэщыр ащ щырахыгъ.

ЯтIонэрэ мафэм командэхэр «Пщы гъэхъунэм» нэсыхи, къушгъхъэм дэкIоягъэх. Мы мафэр ошIугъ нахъ мышIэми, жьыбгъэшхо щыIагъ. Ау ар ныбжьыкIэхэм пэрыохъу къафэхъугъэп, къушгъхъэм ышгъагъ тетхэу чIыопсым идэхагъэ зэрагъэлъэгъун амал яIагъ. Къушгъхъэ шьофхэм ащыщ горэм мээ пчэнхэр щыхъу-

хэу альэгъугъ, цIыфхэр къазэ-рапэблагъэхэм ахэр ымыгъэгумэкIыхэу щытыгъэх.

ЯтIонэрэ чэщми ытэрэм фэдэу жьыбгъэшхо щыIагъ, ау хьэкIэ-къуакIэхэм амакъэхэр зэхэпхынхэ плъэкIыштыгъ. ЗекIогъум хэлэжъэгъэ пстэуми мы мафэхэр агу зэрилъыштхэр, республикэм ичIыопс идэхагъэ зэращымыгъушшэщтыр кыыхагъэщызы зэбгырыкIыжьи гъэх.

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм ипресс-къулыкъу.

Ахъщэ къуалъхъэ ыштагъ

Адыгэ Республикэм игъогу-патруль къулыкъу ихъушъафыкIыгъэ батальон инспектор къулыкъур ыхъызы, ахъщэ къуалъхъэу сомэ 300 зэриштагъэм епхыгъэ уголовнэ Iофэу кызылIуахыгъэм мы мафэхэм МыекIопэ район судыр хэплъагъ.

Уголовнэ Iофым зэфэхьысыжъэу фэхъугъэм диштэу инспекторыр зэраумысырэр къэзыушыхъатырэ унашъо МыекIопэ районим ипрокурор ышIыгъ.

Судым зэригъэунафыгъэмкIэ, Iоныгъо мазэм икьи хъагъум автомобиль гъогоу М-29 «Кавказ» зыфиIорэм, къутырэу Северо-Восточные сады зышIэм джэ, щытыгъэ инспекторым гъогурыкIоным ишапхъэхэр зыкуагъэу кыгъэуцугъэ водителым адми-

нистративнэ протокол зэхигъэуцоным ычIыпIэкIэ ахъщэ къуалъхъэу сомэ 300 кыи-хыгъ.

Районим ипрокурор иеплъыкIэ МыекIопэ район судми дыригъэштагъ ыкIи законыр зыкуагъэ инспекторым илъэси 3,6-рэ хъапс условнэу, илъэси 2-м кыкIоцI къэралыгъо къулыкъу зыщахьэрэ IофшIапIэм Iухъан фимыгъэ, «лейтенант милиции» зыфиIорэ званиер Iахынэу унашъо ышIыгъ.

Цыфхэм яфитыныгъэхэр къаухъумагъ

Цыфхэм ялэIукIэ МыекIопэ районим ит предприятиеу ООО-у «Зеленый рай» зыфиIорэм ылъэныкъокIэ прокурор уплъэкIунхэр зэхачагъэх. Зэфэхьысыжъхэм кызырагъэлъэгъуагъэмкIэ, цыфхэм аратын фээгъэ лэжъапкIэу сомэ мини 152-м кIахъэрэр предприятием ипащэ аритыштыгъэп.

Цыфхэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэм ыкIи лэжъапкIэм итынкIэ ООО-у «Зеленый рай» зыфиIорэм чIыфэу телъыр IофшIапIэм Iутхэм къафызэкIагъэкIо-жьиным пае МыекIопэ районим ипрокурор район судым зыфигъээзэгъагъ. Прокурорыр зыкIэдэуштыгъэм зэкIэми судым адыригъэштагъ.

Кыыхэгъэщыгъэн фае цыфхэм яфитыныгъэхэр мы пред-

приятием ыпэкIи бэрэ зэрэ-щаукъоштыгъэхэр. Прокуро-рым унашъоу ышIыгъэм диштэу ащ ипащэ иIэнатIэ IуагъэкIыгъ.

Цыфхэм аратыжьи-нэу щытыгъэ лэжъапкIэу сомэ мин 358-рэ фэдызыр (мыш хэ-хъэ премиехэри) афызэкIа-гъэкIоужьыгъ.

МыекIопэ районим ипрокурорэу А.В.БЕЛОВСОВ.

ТхакIоу Мэхъош Руслъан иунагъо фэкIо

Лэшэу гухэкI тпыхъугъ шъуиунагъо къинэу кыфэкIуагъэр. Алахьым щэгъошIу ар кышгъуфешI. Ныкыльфыгъэр чIэунэныр къин дэд, ау ар Тхъэ Iоф, цыф цыкIум ащ зыпари хишIыхъан ылъэкIыштыгъ. Ар хэти ыпэ илъ. Алахьым шъуикъин IэшIэх кышгъуфешI. Джэнэ-тэу цыфхэр зыкIэхъопсыхэрэр дунаим ехыжьи гъэм Тхъэм тIысыпIэу фишын-кIэ телъэу.

ХЪАТИКЪОЕ Рэдъжэб.

Израиль, кьу. Кфар-Кама.

ИшIушIагъэ ащыгъушшэщтэп

Бэрэтэрэ Аскэр Сэфэрбый ыкъом идунай зэрихъожьи гъэр лэшэу тыгу къеуагъ, иунагъо тыфэтхъаусыхэ. ЩымыIэжьи шIоу ышIагъэм-рэ дахэу ыIуагъэмрэ гъунэнчъ. Икьоджэ гупсэу Гъобэкъуае изакъоп ыгъэдэхагъэр. Адыгеир ыгъэлэпIагъ, цыфмэ гукIэгъоу афыриIэр иIофшIэн кыщицигъэлъэгъон ылъэкIыгъ.

Бэрэтэрэ Аскэр тиунагъокIэ кытлътIэсэу, гушыIэ фабэкIи тигъэгущоу зэп кызырэхэкIы-гъэр. Цыфмэ ящыIагъэ нахъышIу ышIы шIо-гъоу Iофыгъуабэм кIэщакIо афэхъугъ. Аскэр ипсэпэшIагъэхэр зыфигъэбэгъоштыгъ ащыщ хъунэу Тхъэм тыфелъэу. Иунагъоу къэнагъэм цыIэкIэ дахэ кыритынгъу, бэрэ щыIэнэу фэтэлэ.

Къадэмэ яунагъу.

Студентхэм я Дунэе маф

Аджей-Баах Риджонс **ІкІыб кьэралыгъоу Ганэ щыщ.** Мыекьопэ кьэралыгъоу технологическэ университетым медикэ-биологическэ сэнэхьатыр щызэзыгъэгъотышт купым хэт. Кыхихыгъэ сэнэхьатым илээсым кыкІоцІ фагъэхьазырышт. Илээс еджэгъум ыкІэхэм адэжэ шІэныгъэу ыгъотыгъэхэр ушэтынхэм кыагъэлъэгъошт.

Риджонс мазэрэ ныкьорэ хьугъэу урысыбзэр зрегъашІэ. Дэгъоу кьэмыгушІэрэми, епІорэр гурыбгъэон олъэкІы. Пшгъэшгъэ ныбжыкІэм инджылызыбзэр иныдэлъфыбз. Еджэныр кызыухыкІэ, кызыщыгъу гъэ кьэралыгъом кІэлэцІыкІу врачэу щылэжээн игухэлъ.

Кьалэр ыгу рехьы

Захалка Фаяд Израиль **кыкІыгъ, илээс 27-рэ**

Шэклогум и 17-м зэрэдунаеу студентхэм ямафэ щыхагъэунэфыкІыгъ. Фашизмэм пэуцужыщтыгъэхэ студентхэм я Дунэе зэлукІэу 1941-рэ илээсым Прагэ шылагъэм мы мафэр щагъэнэфагъ. Чехием истудент-патриотхэр зэраукІыгъэхэм ар афэгъэхыгъагъ. Адыгэ Республикэми мы мафэр щыхагъэунэфыкІыгъ. Гъэсэныгъэ зыщызэрагъэгъотырэ еджапІэхэм зэхыхъэхэр ащызэхашагъэх, студентхэм афэгъушІагъэх. Студентхэм ямафэ ехьулІэу Адыгэ Республикэм апшээрэ гъэсэныгъэ зыщызэрагъэгъотырэ еджапІитІоу итым ачІэсхэм гуцылэгъу тафэхьугъ.

ыныбжэ. ТапэкІэ зигугъу кьэт-шІыгъэ купым зыщегъэхьазыры. Нэмыщыбзэм, испаныбзэм, ивритым дэгъоу арэгъушІэ. Джыдэдэм урысыбзэм изэгъэ-шІэн пыл.

Фаяд исэнэхьаткІэ очыл. Илээсым кьэхьурэ ащ рылэжээнэу игъо ифагъ. Ау зысымэджагъэм ыуж врач сэнэхьатыр кызылэкІыгъахъ шІоигъо хьугъэ. КІэлакІэм Мыекьуапэ лъэшэу ыгу рехьы.

— Адрэ кьалэу сызыдэшы-Іагъэмэ ялбытыгъэмэ, мыщ цыфэу щыпсэурэмэ шъхьэкІэ-фэныгъэшхо ахэлъ, — еІо Фаяд. — ЗэкІэми «студентхэм якьалэу» зэралорэр нэрылэгъу. НыбжыкІэхэр бэу щэпсэх. Кьэлэ гупсэфыпІ.

Мыекьуапэ щыцэу джыри ныбджэгъу зи кыфэхьугъэгон. Нахьыбэм илээпкьэгъу студентхэм ахэт.

Адыгэ шъуашэр

ДышбэкІ Светлана Налчик **щыщ. Адыгэ кьэра-**

лыгъо университетым илээпкь факультет ия 2-рэ курс щеджэ. Филолог сэнэхьатыр кызылэ-кІегъахъ.

— Мыщ фэдэ факультет щыІэми сшІагъэп, — еІо Светлана. — Кьэбэртэе-Бэлыкар кьэралыгъо университетым икІэлэгъэгъэжэ колледж кызылэ-сэухым ыуж Унэрэкъо Рае ихьатыркІэ кьэсшІэнэу хьугъэ. Пшгъашгъэхэм адыгэ шъуашэр ренэу ащыгъэу нахьыпкІэ кысшІошІыщтыгъэ. Тыбзэ зэфэмыдэныгъэу кыхафэхэрэри щызгъэзыезэ, литературабзэм сызэрэрыгушІыщтым сыпыл. Силъэпкьэгъухэм сызэрадеджэрэм лъэшэу сырэгъушхо. Лъэпкь шъуашэм ишгъэфхэр зэсэгъашІэх.

Светланэ нэмыкІ кьалэ зэрэщеджэрэм кыхьэкІэу, студентым ищыІэныгъэ нахъ зэхышІагъ. Тхьаумафэ кьэс ядэжэ кІожьынэу хьурэп. ЩыІэныгъэм нахъ хэгъозагъ. Ежэ-ежырэу ыпашгъэхэ кыуцорэ Іофыгъохэр зэригъэзэфэн фаеу мэхьу. Студентхэм афызэхашгъэр зэнэкьокъухэм закыщигъэлъэгъонэу игъо ифагъ. БэмышІэу тхакІоу Цветаевым фэгъэхыгъэ зэхыхъэу Пятигорскэ шылагъэм усэм кьэбэртэябзэкІэ зэдзэкІыгъэу кыщеджагъ. Джащ фэдэу сэнау-щыгъэу хэлъыр кызыщигъэлъэгъон ылэкІыщт зэнэкьокъухэм ахэлэжэныр икІас. Уахьтэ зыщыІэм ипшгъэшгъэу ахэтэу кьалэм ичІыпІэ зэфэшхьафхэр зрегъэлэгъух. Пшгъэшгъэжые ныбжыкІэм исэнэхьаткІэ ІофшІэн Мыекьуапэ кыщигъотымэ, тикъалэ щыпсэунэу игухэлъ. Мамырыгъэ мыщ ренэу илэ-нэу, адыгэ лъэпкьыр бэгъонэу фай.

Анахъ охьтэ тхьагъу

Аулэ Бэлэ Адыгэ кьэралыгъо университетым илээпкь факультет истудент. Филолог сэнэхьатым фэдэжэ.

— Мы уахьтэу сызыхэтыр щыІэныгъэм ианахъ лъэхъэнэ тхьагъоу зэралыгъэрэм дэсэгъаштэ, — еІо ащ. — Ныбджэгъоу кыпфэхьурэр гъу-нэнч, еджэным фэшхьафэу зэшІопхын фэе Іофыгъохэр уапашгъэхэ кыуцохэрэп, уи-уахьтэ узэрэфаеу зэбгъэзэфэн олъэкІы.

Бэлэ апэрэ курсым щеджэ зэхьум факультетхэм азыфагу щызэхашгъэщтыгъэ зэнэкьокъухэм мызэу-мыгІоу ахэлэжыагъ. Джы еджэныр ыкІэм зэрэфа-кІорэм кыхьэкІэу, зэхыхъэхэм ахэлэжээнэу мыхьуми, ахэм яплъы. Нахьыбэу диплом ІофшІагъэм итхын пыл.

Щыгъуныщытэп

Цуамыкьо Марзыет Адыгэ кьэралыгъо университетым щеджэ. Аужырэ курсыр кьеухы.

— Студентыр зыфеджэрэ сэнэхьатым Іоф римышІыщтми, а уахьтэр егъашІэм щымыгъушгъэнэу кысщэхьу, — еІо Марзыет. — Университетыр кьэзыухыгъэхэм бэрэ кьалэу зэхэсэхы зэрэстудентыгъэр зэрэщымыгъушгъэрэп. Факультетмэ азыфагу щызэхашгъэрэ зэхыхъэу «Студентмэ ягъатхэр» гъэм-фэ лагерэу «Горная легенда» зыфІорэмрэ сэ сыгу ренэу кьэкІыжыщтых. Университетым щызгъотыгъэ шІэныгъэхэр сыдигъуи кысфэфедэ-щтых.

Шэклогум и 18-р — зэрэдунаеу тутынешъоныр зыщышагъэзыерэ Маф

Онкологие узхэр зІлэхэу Америкэм щыпсэухэрэм шэклогум и 18-м 1977-рэ илээсым мы мафэр агъэнэфагъ.

Псауныгъэр кьэухьумэгъэнымкІэ Дунэе организацием кызырритыркІэ, зидунай зыхьожьхэрэм япроцент 90-мэ атхьабыл рак хьугъэу ары. Процент 75-р хэужыныхьэгъэ тхьабыл узым, процент 25-р гуузым япхыгъ. ТакыкыпшІ пэпчэ тутын ешгъорэ зы нэбгырэ идунай ехьожьы. Урысыем играждан миллионым ехьу тутынешъоным, ащ узэу кызыдихьыхэрэм апкь кыкІыкІэ дунаим ехьыжых.

Тикъэралыгъо щыпсэурэ бзылфыгъэхэм япшІэнэрэ пэпчэ тутын ешгъо. Гурыт еджапІэхэм яя 10—11-рэ классхэм ащеджэхэрэмрэ студентхэрэ зыпшгъэхэкІэ, тутын ешгъорэ кІэлакІэхэм япчъагъэ процент 53-м нэсы. Ахэм ащыцэу процент 28-р пшгъэшгъэжыех.

Зэрэдунаеу тутынешъоныр зыщышагъэзыерэ мафэм тутыныр кьэзышгъэгъэ цыфым ипсауныгъэ зэрарэу рыхьрэм игугъу ашІы, врачхэр, цыф кызырэкІохэр Іофтхьабзэу зэхашгъэ-щтыгъэ.

Узхэр кыыхэкІых

рэм кьахагъэлажэх, тутын ешгъохэрэм япчъагъэ нахъ макІэ зэрэхьуштым дэлажэх.

Тутынешъоныр процент 47-мэ шэн дзеу, процент 38-мэ чІэбдзыжыным умылэкІынэу, проценти 9-мэ узэу алыгътэ. Процент 6-мэ тутыным фыщы-тыкІэу фыряІэр кьалон алъэкІыгъэп.

Мы Іофым епхыгъэу гуцылэгъу ты-зыфэхьугъэ Чыржыным Рустам кызы-риІагъэмкІэ, тутынешъоным иягъэу кьакІорэр зэрэзыхышІыкІырым кыхьэкІэу заулэрэ зэпигъэунэу фежыагъ, ау кьа-рыу кызыщыгъотэжыгъэп.

— ЕджапІэм кыщыублагъэу тутын сешгъо, — еІо ащ. — Тызэхэт ныбжы-кІэхэм тшІогъэшІэгъонэу кьедгъэ-жыгъагъ. А лъэхъаным зэрарэу кысфи-хьын ылэкІыщтыр кызыгурылощтыгъэп.

ХьакІэцІыкІу Адам мафэ кьэс ту-тын емышгъоми, зигъэпсэфы зыхьукІэ ар кышгъэныр икІас.

— Шэны сфэхьунэу сытешыны-хьэрэп, — еІо кІэлакІэм. — Зыгорэ-хэм уягушшысэ зыхьукІэ уиуахьтэ шІэхэу егъакІо.

Лъэхъанэу тызыхэтым кІэ горэхэр ренэу кыхьэхьэх. НыбжыкІэхэм ащ щысэ тырахызэ, шэн дэйхэр кьаштэх. Мыекьуапэ тшгъэмэ, бзылфыгъэу ту-тын ешгъохэрэм япчъагъэ зэрэхъау-гъэр нэрылэгъу кытфэхьу. Хьуль-фыгъэхэм аготхэу тутыныр алыгъэу урамхэм кьатехьэх. Студент шгъэ-шъэжыыхэрэ зэхэтхэу тэлъэгъух.

Нэбгырэ пэпчэ зэрыкІошт гьогур кыхьехы. Ипсауныгъи шъхьадж ыІэмычІэ ил.

НэкІубгъом итхэр зыгъэхьазы-рыгъэр ДАУТЭ Анжел.

Ныбджэгъубэ уиІэныр насыпыгъ

Шэн шлагъо зрафэхъугъу, ильэс-тгу хъугъу зыкыныгъэм и Мафэ тефэу Урысыем и Къыблэ шьолгыр шытырахыгъэ документальнэ фильмэхэм ыкІи ахэм яваторхэм фестивалэу «Кунаки» зыфиорэр Лазаревскэ районым шызэхашэ.

— Мы фестивалымкІэ тэ анахъ пшгъ-рылгъ шхъалэу тилэр Кавказым ыкІи ащ шыпсэурэ цыфхэм мышгыпкъэу, дзеу къаралуалэхэрэр шыгъэзыгъэнхэр ары, — еІо Урысыем ижурналистхэм я Союз исекретарэу Кусова-Цухъо Сулыет. — Тэ ащкІэ къэдгъэлъэгъонэу тызыфэгъэр адрэ шьолгырхэм афэдэу тэри мамырныгъэмрэ шыІэкІэшІумрэ тазрафэбанэрэр ыкІи хъакІэр тикІасэу зэрэшытыр ары. Шыпкъэ, тшгъолгыр гумэкІыгъохэри зэмызгъыныгъэхэри

къэ зэфэхъухэрэм япчъагъэ нахыбэ мэхъу.

Апэрэ мафэм къыщегъэжъагъэу фестивалы Лазаревскэ районым иадминистрацие иІэпыІэгъоу зэхашэ. Ащ ипашэу Виктор Филоновыр мэфиплІым къыклоІІ кавказ унэхом ибысым шыпкъэ мэхъу. Мыгъэ зэкІэмкІи Темыр Кавказым иреспубликэ, икрай ыкІи ихэку 14-м къарыкІыгъэ СМІ-хэм яІыкІохэр, ахэм анэмыкІэу Абхазым къыкІыгъэ хъакІэхэр фестивалым хэлэжъагъэх.

— Фестивалэу «Кунаки» зыфиІоу мамырныгъэм, шІушІэным ыкІи зэфышытыкІэ дахэхэм афэлэжъэрэр Урысыем зыкыныгъэм и Мафэ зышыхагъэу нэфыкІырэм тефэу зэрэзэхашэрэм мэхъанэшхо иІэу шыт, — еІо район ад-

Тіопсэ районым бэмшІэу къащыхъугъэ тхъамыкІагъохэм афэгъэхьыгъэ къэгъэлъэгъонхэр зэхашагъэх.

Мыгъэ апэрэу Темыр Кавказым ижурналистхэм яІофшІэгъэ анахъ дэгъухэм поселкэу Лазаревскэм шыпсэухэрэр ыкІи хъакІэу къекІоллагъэхэр зэрэплыгъэхэм дакІоу, кинотеатрэу «Восход», зыгъэпсэфыпІэхэу «Тихий Дон», «Бирюза», «Ивушка» ыкІи поселкэу Тыгъэмыпс дэт гимназиесу № 76-м, Хъаджыкы, Тхъагъапшъэ, ШэхэкІыешхом, Атарбековым сценическэ площадкэхэр адэтхэу фильмэхэр къащэгъэлъэгъуагъэх.

Ащ фэдэ къэгъэлъэгъон пэпчэ мэхъанэшхо зилэ хъугъэ-шлагъэу шытыгъ. Фильмэхэм яваторхэр занкІэу цыфхэм адэгущыІэнхэ ыкІи яшІошІэхэмкІэ зэхожьынхэ амалхэр ялагъэх. Джащ фэдэу общественнэ-политикэ шыІакІэм ыкІи социальнэ гумэкІыгъохэм атегушылагъэх. Ащ нэмыкІэу творческэ зэІукІэгъу гъэшІэгъонхэр литераторхэм адырлагъэх. Ахэм ащыц Шъагъэ дэс уасакІоу Крикор Мазлумян. Ащ иусакІэу «Убыххэр» зыфиІорэм къэзэрэугъонгъэхэр ригъэдэлугъэх. Ащ иІофшІэгъухэу Тхъагъапсэу Уцужыкыо (Къэрэщэе-Щэрджэс), Николай Зиновьевыр (Кореновск), Мариам Шейховар (Дагъыстан) зэІукІэгъухэм чанэу ахэлэжъагъэх.

Апэрэу Лазаревскэ районым иІошІагъэхэр къыщигъэлъэгъуагъ Адыгэ Республикэм культурэмкІэ изаслуженнэ ІофшІэу, зэІашІэрэ сурэтышІ-модельерэу Стлашъу Юрэ. КъокІыпІэм шыпсэурэ лъэпкъхэм яискусствэ и Къэралыгъо музей и Темыр-Кавказ къутамэ ифонд шыц экспозициесу адыгэ лъэпкъ шыгъынхэу къэгъэлъэгъуапІэм къырахыІлагъэхэр бэмэ ашІогъэшІэгъонгъэх.

Фестивалыр къагъэдэхэагъ Лазаревскэ районым лъэпкъ культурэмкІэ и Гупчэ итворческэ коллективхэм. Джащ фэдэу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо академическэ ансамблэу «Налмэсыр» ыкІи АР-м изаслуженнэ артисткэу Къушхэкыо Симэ Іофтхъабзэм хэлэжъагъэх.

— ІофшІэгъэ дэгъубэ фестивалым къызэрэрахыІлагъэм лъэшэу тигъагъуагъ, — къыІуагъ зэфэхьысыжхэр къышІыгъэ Кусова-Цухъо Сулыет. — Фильмэхэр цыф къызэрыІо-

къымытаджэхэу пфэІоштгэп, ау ахэр зэкІэ зэшІопхышгъун Іофэу шытых. Ащ пае зыкыныгъэрэ шэІагъэрэ тхэлъын ыкІи тишэн-хабзэхэмрэ Кавказым шыпсэурэ лъэпкъхэм ятариххэр шхъэкІафэ афэтшІын фае. Мы ІофыгъомкІэ зшІогъэшхо къакІоу плытэн плъэкІыштыр тишгъолгыр ижурналистхэр ары. Сыда Іомэ тинепэрэ шыІакІэ исыд фэдэрэ кыни къымыгъаштэхэу, ахэр икуупІэ итхэу шыпкъэр цыф жъугъэхэм аІагъэлэсын алъэкІы.

ІлгъэсиплІым къыклоІІ Урысыем и Къыблэ шьолгыр къышагъэлъэгъорэ документальнэ фильмэхэм ыкІи ахэм яваторхэм яІэпІэсэныгъэу зиушъомбгъугъ. Ілгъэс къэс форумым лъэбгъушІухэр ышІыхэзэ къырыкІуагъ, ащ хэлэжъэ зышІоигъохэм япчъагъи зэхашІэу хэхъуагъ, зэхэщакІохэми яамалхэм заушъомбгъугъ. «Кунаки» — джары фестивалым гупшысэ гъэнэфагъэ иІэу зэреджагъэхэр. Ащ къыкІырэр ныбджэгъу шыпкъэ. Ащ дакІоу илгъэс къэс ныбджэгъу шып-

министрацием ипашэ. — Ащ хэлэжъэхэрэм япчъагъэ зыфэдызмкІэ ыкІи залым тІысыпІэ нэкі имыІэжъэу къызэрэклалэхэрэмкІэ уицыхъэ тельэу къэпІон плъэкІышт фестивалыр бэмэ зэрэзэІашІэрэр. ІэпІэсэныгъэшхо зыхэлэ журналистхэм зэнэкъокъум къырахыІлэгъэ фильмэхэм яплгыхэ ашІоигъоу цыф зэфэшхъафыбэ къэкІо.

Мыгъэрэ фестивалыр адрэхэм анахъ хэушхъафыкІыгъэу шытыгъ. Ащ изэхэцэнкІэ яшІогъэшхо къэкІуагъ Урысыем ижурналистхэм я Союз, культурнэ кІэщэкІоныгъэм и Гупчэу «Кавказым и Ун», продюсер гупчэу «Медиа олимп» ыкІи лъэпкъ СМІ-хэм я Урысые общественнэ академие.

Форумым хахъэу Урысыем и Къыблэ шьолгыр ижурналистхэр «Российская газета» зыфиІорэр илгъэс 20 зэрэхъугъэм фэшІ ащ иІофшІэхэм афэгущІагъэх. Джащ фэдэу «Российская газета» зыфиІорэм икъутамэу Краснодар шыІэм ижурналистхэр гъээтэдэжхэм аІукІагъэх. Нэужым Къыблэ Осетием ыкІи

хэм язэхашІэ ыкІи язэфышытыкІэхэм, шІушІэным ыкІи пшгъэдэкІыжым, Кавказым ис цыфхэм ящыІэкІэ-псэукІэ, мы чыгужытым итарих ыкІи икультурэ афэгъэхьыгъагъэх. Фильмэхэм яплгыгъэ цыфхэм ащ еплгыкІэу фырыІэр къыраІотыкІыгъ, ары журналистхэм иІофшІагъэкІэ анахъ мэхъанэшхо зилэ лъэныкьор.

— Фестивалым угу къыдешае, гухахъо хэогъуатэ, — еІо мы Іофтхъабзэм ихъакІэу, Урысыем и Олимпийскэ комитет ипрезидент гъэшІуагъэу, УФ-м ФедерациемкІэ и Совет хэтэу Леонид Тягачевым. — Сыныбжэ илгъэсипшІ зыхъугъэм къыщегъэжъагъэу Кавказым сыщапІугъ, мээс пчъагъэрэ Адыгеим, Къэбэртгъэ-Бэлъкъарым, Къэрэщэе-Щэрджэсым, Краснодар краим тренировкэхэр ащытшІыхэу къыхэкІыгъ, ныбджэгъубэхэри ахэм ащысІІэх. Мамырныгъэрэ шыІэкІэшІурэ шъуиІэнэу, ныбджэгъухэми шъуащымыкІэнэу зэкІэми сышъуфэлъаІо.

НЫБЭ Андзор.

КІэлэгъадж! А гушыІэм мэхъэнэшхо иІэу шыт. Ащ римыгъэдэжгъэ цыф шыІэп къысшІошІы. КІэлэгъаджэм иІофшІэн кІуачІэу хигъэкІуадэрэр къэлъытэгъуай. КІэлэгъэджэ шыпкъэм апэ ипредмет шІу ежэ еІэгъу, еІІанэ кІэлэеджакІохэм шІукІэ, дахэкІэ зыкъаригъэштэным зышхъамысыжъэу дэлажэ. Дунаим къытхыухэрэу хъугъэ-шлагъэхэм амал зэфэшхъафхэмкІэ защегъэгъуазэ. НахыбэрэмкІэ гъэзетхэм, журналхэм, телевизорым ахэплъэх, компьютерыр егъэфедэ. Ау ахэр къызІэкІлэгъэхъэнхэми мыІыку гъэнэфагъэ атекІуадэш, кІэлэгъаджэм илэжъэкІэ цыкІукІэ уишІэныгъэ бэ хэбгъэхъошъуштгэп.

Сыд фэдэрэ къыныгъохэми къамыгъэуцоу зисэнэхъат фэшпыпкъэ дэдэхэр шыІэх. Ахэм зэу ащыц Шыхъанчэрыхъаблэ къышхыухъэу, Джамырзэхэм янысэу Хысэ ыпхъу Азидэ. 1963-рэ илгъэсым ар лэжъэкІо унагъо къышхыухъагъ. Янэ-ятэхэу Рэбихатрэ Хысэрэ зэшыхъуишрэ зы кІалэрэ зэдапІугъ. Опсэуфэхэ хабзэм фэлэжъагъэх.

Азидэ Адыгэкъалэ дэт гурыт еджапІэр 1980-рэ илгъэсым къызеухым, Мыекъуапэ дэт музыкыальнэ училищым чІэхъагъ. Ари дэгъу дэдэу къыухыгъ. Нэужым кІэлэгъэджэ ІофшІэныр Адыгэкъалэ игурыт еджапІэу N 2-м шыригъэжъагъэу, илгъэс 27-рэ хъугъэу ищытхъу аригъалозэ мэлэжъэ. ШытхъуцІэу «Урысыем народнэ гъэсэныгъэмкІэ иотличник» зыфиІорэр ащ къыфагъэшъошагъ. Зэнэкъокъубэхэм Азидэ апэрэ чІыпІэхэр къащыдихыгъэх.

А еджапІэм тІэкІурэ сэри Іоф шысшІэнэу хъугъагъэ. СшІогъэшІэгъонэу Азидэ иуоркхэм бэрэ сахэсыштыгъ. Сыгу къэкІыжы пшгъэ-шгъэжыи ищыгъэр шхыпэ тІэкІур ынэгъу кІэлэу классым къызыхъэкІэ, кІэлэцыкІлэхэм гушІуагъо къызэрафыхыштыгъэр. Сэ сызэрчІэсыр шыгъушхъыгъэу артист шыпкъэм фэдэу иуоркхэр ыгъэпсыштыгъ, методикэ амалэу ыгъэфедэхэрэри сыгу рихыгъэу сыкъычІэкІыжыштыгъ.

ШытхъуцІэу иІофшІэнкІэ Азидэ къыгъэхъагъэр гъунэнчэ: «1996-рэ илгъэсым Адыгеим икІэлэгъадж», «1997-рэ илгъэсым Урысыем икІэлэгъадж», «КІэлэгъэджэн ІофшІэным иветеран». Лъэпкъ проектэу «Гъэсэныгъ» зыфиІорэм хэлэжыи сомэ мини 100 къыратыгъ. Зэфэшхъафэу шытхъу тхылыбэ иІ. ШышхъэІу мазэм къалэу Ульяновскэ шыкІогъэ форумым мастер-класс къыштитыгъ. Джырэ уахътэ Мыекъуапэ шызэхэщгъэ клубэу «Ілгъэсым икІэлэгъадж» зыфиІорэм хэт, Адыгэкъалэ иметодическэ объединение музыкэмкІэ ипаш.

Азидэ музыкэр икІасэу шымыгыгъэмэ, ащ фэдиз гъэхъагъэхэр ышІынхэ ылъэкІыштыгъэп.

— СицыкІугъом къыщегъэжъагъэу орэд къэсІоныр, къэшгъоныр сикІасэхэу сыкътэджыгъ, — къелуатэ ащ. — Анахъэу зышІуагъэ къысэкІыгъэр училищым сыщезгъэдэжгъэ Пэнэшъу Раис ары. СисэнэхъаткІи, сишфыгъэкІи слъэ сытеуцонымкІэ ар силэгъохэщыгъ. Джащ фэдэу Къэдэ Тэмарэ, Хъодэ Асыет, Шэрэнэ Марзыет язгъотылілэгъэ шІэныгъэхэм яшІуагъэ къысэкІыгъ, сигъэхъагъэхэр ахэм ясэпых. Сыд фэдэрэ Іофи шъэф хэлэ, творческэ еклІлэкІэ гъэнэфагъэ къыфэбгъотын фае. СэркІэ насыпыгъэу сэлъытэ симетодикэ шыкІлэ-епІыкІэхэр бэмэ адзэгъошын зэрэслэкІырэр.

Азидэ Адыгэкъалэ шпэсэу. Игуашэу Джантыгъэ иІэпыІэгъоу зэтІуазэхэу Зуберрэ Даринэрэ зэдапІух. ШІоу шыІэр ащ къыдэхъоу, итворческэ ІофшІэнхэр ыпэкІэ лыигъэкІуатэхэу джыри бэрэ Іоф ышІэнэу сыфэлъаІо.

КЪЭДЭ Мухьедин.

Сурэтым итыр: Джамырзэ Азидэ.

ЛЭЖЬАПКІЭР язымытыхэрэр ищынэщтых

Урысые Федерацием и Кон-ституциие гражданхэм лэжьапкІэ зыпылгэ ІофшІэн яІэн фитхэу егъэнафэ. А фитыныгъэр хэти ыукъон фитэп ыкІи зыукъуагъэм шІокІ имылэу законым ыгъэнэ-фэрэ пшъэдэкІыжъ рагъэхьы.

Цыфым ІофшІэнымкІэ фиты-ныгъэу иІэхэр къэухъумэгъэн-хэм ишІыкІэ шъхьалэхэр егъэна-фэх Урысые Федерацием Іоф-шІэнымкІэ икодекс ия 352-рэ статья ыкІи ахэр мырзуштэу гъэпсыгъэх: цыфым ІофшІэ-нымкІэ фитыныгъэу иІэхэр ежъ-ежырэу къыухъумэнхэр; лэ-жъакохэм ІофшІэнымкІэ фиты-ныгъэу яІэхэр, законхэм агъэнэ-фэрэ яшІоигъоныгъэхэр профес-сиональнэ союзхэмкІэ къэухъу-мэгъэнхэр; ІофшІэнымкІэ фиты-ныгъэхэм яшапхъэхэр зыгъэнэ-фэрэ законодательнэ ыкІи нор-матив правовой актхэр зэра-гъэцкІэжыхэрэм епхыгъэ къэ-ралыгъо уплэкІунхэр; суд ІофкІэ къэухъумэгъэнхэр.

ІофшІэнымкІэ цыфым фиты-ныгъэу иІэхэр къэухъумэгъэнхэм ыкІи ахэр егъэгъотыкыгъэнхэм ишІыкІэхэм ащыщэу нахыбэу шІуагъэ къэзытырэр мысэм уго-ловнэ пшъэдэкІыжъ егъэхьы-гъэныр ары. Мыщ дэжым зы-гугы къэпшыгъэ конституционнэ фитыныгъэр къэухъумэгъэныр зэшІохыгъэ зэрэхъурэ шІыкІэр ипІалгэм ехуІлэу бзэджэшІагъэр кыххэгъэщыгъэным, лэжъапкІэр ыкІи законым ыгъэнэфэрэ нэмыкІ тынхэр зэрарамытыгъэхэм ехыІлэгъэ бзэджэшІагъэхэр псынкІэу ыкІи дэгъоу зэхэфы-гъэнхэм, материальнэ чІэнагъэу цыфым рагъэшІыгъэр егъэгъо-тыжыгъэным ыкІи джащ фэдэ бзэджэшІагъэхэр зэрахъанхэ языгъэлэкІырэ лъэныкьоохэр кыххэгъэщыгъэнхэм ыкІи дэгъэ-зыжыгъэнхэм яхыІлэгъэ Іо-фыгъохэр зехъэгъэнхэр ары.

Урысые Федерацием и Проку-ратурэ дэжъ щызэхэщгъэ Лъы-хъокІо комитетым илтыхъокІо органхэм, ахэм ахэхэ ЛъыхъокІэ гъэІорышІапІэу Адыгэ Респуб-ликэм щыІэри, яІофшІэныкІэ пстэуи апэ рагъэшыххэрэм

ащыщ лэжъапкІэр, пенсиехэр, стипендиехэр ыкІи законым ыгъэ-нэфэрэ нэмыкІ тынхэр игъом зэ-рарамытыгъэхэм ехыІлэгъэ бзэджэшІагъэхэр кыххэгъэ-щыгъэнхэр ыкІи зэхэфыгъэнхэр. Ар кыдильтыгъэ, ЛъыхъокІо гъэІорышІапІэм Адыгэ Респуб-ликэм и Прокуратурэ, ІофшІэ-нымкІэ Къэралыгъо инспекциеу Адыгэ Республикэм щыІэм гражданхэм ІофшІэнымкІэ фи-тыныгъэу яІэхэр къэухъумэгъэн-хэм ылэныкьоокІэ зэпхыныгъэ дэгъухэр адыриІэх, лэжъапкІэм-кІэ ыкІи законым ыгъэнэфэрэ нэмыкІ тынхэмкІэ материалхэм ыкІи бзэджэшІагъэхэм ахыІлэгъэ уголовнэ Іофхэр процессу-альнэ уплэкІуным илэныкьо хэушъафыкІыгъэу гъэпсыгъэ.

Цыфхэм законым къаритырэ фитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэм ехыІлэгъэ зэдэлэжъэныгъэм шІуагъэу кытырэм ишыхъат лэжъапкІэр зэрарамытырэм еп-хыгъэ уголовнэ Іофх 2010-рэ илэсым кызырээзІуахыгъэр ыкІи лыхъон ІофшІэныкІэ кы-гъэлэгуагъэхэм атегъэпсыкІы-гъэу уголовнэ пшъэдэкІыжъ ягъэхьыгъэным ехыІлэгъэ ІофшІэ судым зэрэлэагъэлэсыгъэр.

ГушыІэм пае, Мыекъопэ рай-оным шылэжъэрэ лыхъокІо от-делым ОАО-у ПК «Налмэс» зыфилорэм ипашэу А. П. Цун-дышкым ехыІлэгъэ уголовнэ Іофэу зехифыгъэр судым лъа-гъэлэсыгъэ. Ащ 2009-рэ илэсым игъэтхапэ кышчыублагъэу 2010-рэ илэсым имэкъуогъу нэсырэ пІалгэм иІофшІэхэм лэжъапкІэр аритыгъэп, лэжъапкІэмкІэ чІы-фэу сомэ мин 400 зэтыригъэ-огъагъ. БзэджэшІагъэу зэрихъа-гъэм агъэмысагъэр еуцолІэ-жыгъэ, материальнэ чІэнагъэу иІофшІэхэм аригъэшІыгъэр ыпщыныжыгъэ. Ащ ыпкъ кы-кІэу, хъапс тырамылхъэу, та-зырэу сомэ мин 20 рагъэтыгъ.

Тэхъутэмыкьое районым щыІэ межрайоннэ лыхъокІо отделым ОО-у «ДорроС» зыфилорэм ипашэу Е. А. Бура-ковым ехыІлэгъэ уголовнэ Іофыр зехифыгъ. 2008-рэ илэ-

сым ишэклогъу кышчыублагъэу 2009-рэ илэсым игъэтхапэ нэ-сырэ пІалгэм ащ иІофшІэхэм лэжъапкІэр аритыгъэп ыкІи чІыфэу сомэ мин 500 зэтеогъагъ. Ащ пае агъэмысагъэр бзэджэ-шІагъэу зэрихъагъэм еуцолІэ-жыгъэ, цІыфхэм материальнэ чІэнагъэу аригъэшІыгъэр ариты-жыгъэ. БзэджэшІагъэу зэрихъа-гъэм зэреуцолІэжыгъэр кы-дилыты, судым ащ хъапс ты-рилхъагъэп, тазырэу сомэ мин 30 ригъэтыгъ.

Къалэу Мыекъуапэ щыІэ лыхъокІо отделым ОО-у «Майкоп-Агрикол» зыфилорэм идиректорэу В. Маллах ехыІлэгъэ уголовнэ Іофыр зехи-фыгъ. Илэс псаум, 2009-рэ илэсым имэллыфгъэу кышчы-ублагъэу тызыхэт илэсым имэ-лыфгъэу нэсыфкІэ, ащ иІо-фшІэхэм лэжъапкІэр аритыгъэп ыкІи ащ кыххэкІэу аритыжыны фаеу сомэ мин 280-рэ зэлукІэ-гъагъ. Агъэмысагъэр бзэджэшІа-гъэу зэрихъагъэм еуцолІэжыгъэ, чІыфэр ыпщыныжыгъэ ыкІи ащ кышчырыкІыгъэ, УФ-м и УПК ия 25-рэ статья, бгъуитІур зэрэ-зэшІужыгъэр, лъапсэу зІлэ уголовнэ Іофыр кыгъэуцугъ.

Арэу щыт нахъ мышІэми, хэгъунафкІыгъэн фае лэжъап-кІэр игъом язымытыштыгъэ пстэ-уми пшъэдэкІыжъэу ахырэр къагурэІо ыкІи гражданскэ зэ-хэшІыкІ къахэфэ пІон зэрэмь-лэкІыштыр. ЛэжъапкІэр игъом язымытыштыгъэ ыкІи ащ тетэу бзэджэшІагъэ зезыхъгъэ пэщэ пстэури мысагъэу ателъым еуцолІэжыхэрэп. Ащ зэрэтетыр къеушыхъаты ОО-у «Неруд-Адыгэ» зыфилорэм ипашэ ехыІ-лэгъэ уголовнэ Іофэу Джэджэ районым щыІэ межрайоннэ от-делым кызыІуихыгъэм. Лъы-хъон-зэхэфын ІофшІэныкІэ кы-зэрагъэлэгъуагъэмкІэ, 2009-рэ илэсым имэллыфгъэу кышчы-ублагъэу 2010-рэ илэсым имэ-лыфгъэу нэсырэ пІалгэм иІо-фшІэхэм лэжъапкІэр ариты-гъэп, чІыфэу сомэ мини 100-м ехъу зэтеуагъ. Лъыхъон Іоф-шІэнхэр кІохэзэ предприятием

ипашэ зигъэбылгыжыгъэ ыкІи ащ ыпкъ кыкІэу лыхъон Іоф-шІэныр зэпагъэу, ащ ехыІ-лэгъэ розыск атыгъ. Щэч хэлэп ар кызырагъотыштым ыкІи пшъэдэкІыжъ зэрэрагъэхьы-тым.

Бэ тешагъэми, макІэ теша-гъэми бзэджэшІагъэ зезыхъа-гъэр, бзэджэшІагъэхэм ахэхэ лэжъапкІэр игъом зэрарамыты-рэри, зэрагъэпщынэщтым, граж-данхэм ІофшІэнымкІэ фиты-ныгъэу яІэхэр къэухъумэгъэнхэм пае уголовнэ-правовой Іофэу адызрахъэрэм шІуагъэ кызы-ритырэм ишыхъат ЗАО-у «ТрансОйлСервис» зыфилорэм и Мыекъопэ филиал ипашэу А. В. Таракановым уголовнэ Іофэу кыпагъэтэджагъэр.

ЛэжъапкІэр зэраримытырэм ехыІлэгъэ коллективнэ заявле-ниеу ЗАО-у «ТрансОйлСервис» зыфилорэм и Мыекъопэ филиал щылажъэхэрэм къатыгъэр зе-уплэкІум ыуж а уголовнэ Іо-фыр Мыекъопэ прокуратурэм 2006-рэ илэсым шыпхъэлум и 16-м кызыІуихыгъагъ. Лъы-хъон ІофшІэнхэр зырагъажъэхэм нафэ къэхъугъ 2005-рэ илэсым иІоныгъэ кышчыублагъэу 2006-рэ илэсым ижъоныгуагъэ нэсы-рэ пІалгэм ІофшІэ 317-м лэ-жъапкІэр зэрарамытыгъэр. Ащ ыпкъ кыкІэу лэжъапкІэмкІэ чІыфэу сомэ миллиони 5-рэ мин 300-рэ зэтеогъагъ. Лъыхъон ІофшІэнхэр кІохэзэ предпри-тием ипашэ зигъэбылгыжыгъэ ыкІи ащ ыпкъ кыкІэу 2007-рэ илэсым международнэ розыск атыгъагъ.

ИлэситІум ехъу тешагъэу, 2010-рэ илэсым ыгузэгъухэм адэжъ зызыгъэбылгыштыгъэр къагъотыгъ, агъэтІысыгъ. Лъы-хъон-зэхэфын ІофшІэныр зыра-гъажъэжым мысагъэр зытелъым лэжъапкІэмкІэ иІофшІэхэм чІэнагъэу аригъэшІыгъэр ариты-жыгъэ ыкІи ащ дыкІыгъэу бзэ-джэшІагъэу зэрихъагъэм зэре-уцолІэжыгъэр кыдильты, ышІэ укъэбзыжыгъэн шІыкІэм темыгъэпсыкІыгъэу уголовнэ Іофыр къагъэуцугъ.

ЛэжъапкІэр зэрарамытырэм ехыІлэгъэ къэбарэу къалыагъэ-Іэсыгъэм тегъэпсыкІыгъэу, мы лъэхъаным ЛъыхъокІо гъэІоры-шІапІэм илтыхъокІо органхэм уголовнэ ІофитІу зэхафэ.

ИкІэухым хэгъэунафкІы сшІоигъу цІыфхэм лэжъапкІэр игъом зэрарамытырэм ехыІлэгъэ къэбархэр къэралыгъо упол-номоченнэ органхэм янэплэгъу кымыфэхэу кызырэхэкІырэр. Ащ лъапсэ фэхъурэр законым ры-лэжъэнхэм ыкІи яфитыныгъэхэр къаухъумэнхэм пае зифэшъошэ къэралыгъо органхэм зафагъээ-ным гражданхэр зэрэфэмыехэр ары. ЗыкІыфэмыехэри гурыІо-гуаеап. Социальнэ зэфэныгъэм изытет граждан зырызхэм осэ икъу фашІырэп. Ащи изакъоп. Къэралыгъо органхэм ахэр къа-ухъумэнхэм, яфитыныгъэхэр арагъэгъотыжыныхэм яыхъэ те-мылэу кыххэкІы. Ау ыпшъэкІэ щысэу щызгъэфадагъэхэм Іофыр ащ зэрэтемытыр нафэ къашІы. Мыщ дэжым кышчыІогъэн фае бзэджэшІагъэр зыщызэрахъгъэ чІыпІэм, ар зызэрахъгъэ пІа-лгэм, къэбарэу къалыагъэІэсы-хэрэр зэримыкъухэрэм ыкІи ахэр кызырэхъэхэрэ шІыкІэм ямы-лэтыгъэу, бзэджэшІагъэхэм ахыІлэгъэ къэбар пстэури цІыфхэм алахых Урысые Феде-рацием и Прокуратурэ дэжъ щызэхэщгъэ ЛъыхъокІо коми-тетым и ЛъыхъокІо гъэІоры-шІапІэу Адыгэ Республикэм щыІэм илтыхъокІо органхэм.

Ащ нэмыкІэу, мэзитІум ехъу лэжъапкІэр зэрарамытыгъэм, джащ фэдэу нэмыкІ бзэджэ-шІагъэхэм ахыІлэгъэ къэбархэр ЛъыхъокІо гъэІорышІапІэм Ин-тернетым сайтэу щыриІэмкІэ (W W W.skoladyg@mail.ru) цІыфхэм кытІлагъэлэсынхэ альэкІышты.

ДАУР Айтэч.

УФ-м и Прокуратурэ дэжъ щызэхэщгъэ ЛъыхъокІо коми-тетым и ЛъыхъокІо гъэІорышІапІэу Адыгэ Респуб-ликэм щыІэм процессуальнэ уплэкІунымкІэ иотдел ипашэ игуадз.

Гъээтэхэм къэбар гухэкІ къагъэлугъ. Адыгэ шьолгырым имызакоу, Красно-дар крайми ащызэлъашІэщтыгъэ, гъо-бэкъое колхозым илэсыбэрэ тхьаматэу иІэгъэ, ащ зыкъегъэлэтыгъэным зІа-хышІу хэзышІыхъгъэ, Теуцожъ райо-ным иІофшІэпІэ зэфэшъафхэм пашэу яІэгъэ, районым, ежъ икыуаджэ афеуІэ-уэз игъашІэ къэзыхыгъэ, ахэм япэгъо-кІэу тефэ шыпкыгъэу наградэхэр, щыт-хъуцІэхэр мымакІэу кызыфагъэщыношгъэ Бэрэтэрэ Аскэр дунаим ехыжыгъ.

Аскэр цІыфшыІугъ, сэнаушыгъ, гушчы-Іэным фэкъулаигъ, иакъыл чыжъэу нэ-сыштыгъ, ныбджэгъубэ иІагъ, лъытэ-ныгъэ ин зыфашІырэ цІыфыгъ. Гъээтэу «Адыгэ макъэм» бэрэ фатхэщтыгъ. Ары, ахэр зэхэуагъагъэхэу, илэс зэфэшъ-хъафхэм гъээтэным кыригъэхъагъэхэр зы-дэт тхыл «Сигупсэу си Гъобэкъуай» шъхъэу иІэу Аскэр мы илэсым кыди-гъэкІыгъ.

Бэрэтэрэ Аскэр зысшІэщтыгъэр бэ-шІагъэ, хэку гъээтэным Іоф щысшІэу зе-сэгъажъэм кышчыублагъэу бэрэ тызэ-ІукІэщтыгъ, гушчыІэгъу тызэфэхъуштыгъ. Тыгу зэфакІоу щытыгъ. Ащ ихъатыркІэ сэри итхыл кыситыгъ. Мыекъуапэ кы-дэхъагъэу МэщбэшІэ Исхъакъ зыІуи-мыгъакІэу Аскэр дэжъыжыштыгъэп, телефонкІэ кыфитеоуи хуштыгъ. Ащ кысиІуагъ итхыл фэгъэхыгъэу гъээ-тым фэстхымэ Аскэр шІоигъоу. Сэри ащ фэдэ гухэлэ сІагъ, ау тхылтым пае зы-горэ кыгъэныр мыгузэгъогъоу слъы-тэу, тхэхъуштыр сшІэщтыгъэ пшІошІа, итеплэкІи, исэнаушыгъэкІи зыгорэ еІолІэгъуаеу, шІэхэу дунаим ехыжыныр

Хъадэгъур кыгъожэщтэп

зыкІи емыпэсынэу шытыти, неп-неуш-сІоэз, тІэкІу сыгужъуагъ, хъадэгъур кы-сэжагъэп.

Шыпкы, Аскэр итхыгъэхэу тхылтым кыдэхъагъэхэр художественнэу е публи-цистическэ тхыгъэхэу Іофыгъо инхэр къалэтхэу щытхэп, ыпкІэ кызырэс-Іуагъэу, илэс зэфэшъафхэм «Адыгэ макъэм» кыригъэхъгъэ статья, ау ахэм осэ ин афэозыгъэшІырэр Аскэр икьо-джэгъухэм ядахэ ыІомэ зэрэшІоигъуа-гъэр, нахыбэрэу цІыф гъэшІэгъонхэу, лэжъэкІо дэгъухэу, хэгъэгум пый кы-зыфыкьоІым апсэ емыблэжыгъэхэм афэгъэхыгъэшъ ары. Тхылтым шъхъэу фишІыгъэми ар къеушыхъаты. Ащ дакІоуи тарихым чыжъэу хахъэхэрэ, лэпкыным инепэрэ гумэкІыгъохэм, ады-гэмэ ахэлгыгъэ шэн-зэхэтыкІэ дахэхэр зэрэчІанэрэм къатегушыІэрэ тхыгъэхэри мымакІэу тхылтым кыдэхъагъэх.

«Ахэм ягугъу тэжъугъэшІы» зыфилорэ тхыгъэр зыфэгъэхыгъэр граждан заом илэхъан Гъобэкъуай, нэмыкІ адыгэ къуа-джэхэми тхьамыклагъоу апекІэкІыгъэр, лажы-хъакыи зымыІэ нэгъырабэ красно-гвардейцхэм зэраукІыгъэр ары. ГушыІэм пае, Гъобэкъуае шыщхэу нэгъырэ 384-рэ аукІыгъ. А Іофыгъом нэужым зыкы-фигъээжыи, нахъ зегъэушъомбгъугъэу гъээтэным кыригъэхъгъэ тхыгъэм, «Зэ-фэнчъагъэр зыдэщыІэм, лыгыгъачэр щэ-багъо» зыфилорэм нахъ игъэкІотыгъэу а тхьамыклагъор кышчыриІотыкІыгъ.

«Чыгури гуфэбагъэ фэныкыу» зышъ-хъэ статьяр кызытегушыІэрэр къуаджэм шыщ механизаторхэу Іэшпынэ Якъубэ, Теуцожъ Юныс, Тхьаркъохъо Шумафэ, СтІашъу Юныс, Тхьаркъохъо Даутэ, Къат Юсыф, Уджыхъу Щамсудинэ афэдэ лэжъэкІо дэгъухэу чІыгур шІу зылэгъу-штыгъэхэр, ар нахъ гъэбэжъулэ шІы-гъэным дэмышъахыхэу, чэщи мафи ямыІэу дэлажъэщтыгъэхэр арых.

Нэмыщ техакІохэр тыхэгъэгу кызыте-банэхэм Гъобэкъуае дэкІыхы, заом кІо-гъагъэхэм, апсэ емыблэжъэу хэгъэгур кызыухъумагъэхэм афэгъэхыгъэ «Лъы-хъужыныгъэу зэрахъагъэм тырэгъушхо» зышъхъэ тхыгъэр. Заом лыхъужыныгъэ щызезыхъагъэхэу Аскэр зышІэ кыриІо-хэрэм ащышых майорэу Уджыхъу Заур-бий, заом илыгъэ хэтэу лыпысыр ыгъа-чъээз Берлин нэсыгъагъэр, Бранденбург кълапачъэм икомандант игуадзщтыгъэр, капитанхэу СтІашъу ЧернэкІэ аджэ-щтыгъэхэр, Къат Хыисэ, старшэ лейтенан-тэу Хъапышт Юсыф, нэмыкІхэри.

Тарихым зыхэхъэм зылыІэсыгъэхэм ащыщ илыгъэкІэ цІэрыІо хуытгъэ Ма-фэкъо Урысбий икъэбар. «Мафэкъом иІыгъэ ехыІлагъ», «Мафэкъомэ афэ-гъэхыгъэу джыри зы тарихъ» зыфи-Іохэрэ тхылтым кыдэхъагъэх. Урыс-Кавказ заом кытегушыІэрэ статьяхэри Аскэр иІэх.

«Шэн дэйхэм зао ятэжъугъэшІыІ» зыфилорэ тхыгъэм ышъхъэ кыуегъашІэ

кызытегушыІэрэр, адыгэхэм шэн дэу кытхъафэ хуытгъэхэр арых. Тхыгъэр мыш фэдэ гушыІэхэмкІэ кырегъажъэ: «Лъэп-кыым хэмылгыгъэу, тыктымгыдэхэу адыгэ къуаджэхэм адэс цІыфхэм, анахъу ныбжыкІэхэм, мы лъэхъаным къахафэ хуытгъэр бэ. Ешъоныр зІкІасэ хуытгъэхэм къащыублагъэу лъэпкыым ынапэ тезыхы-рэ емыкІу зекІуакІэ кызыахъагъэрэр Ас-кэр еумысых. Джащ фэдэу «Нэжъ-Іужъ-хэр тэжъугъэгъэлэпІэх» зыфилорэ ста-тыр зыфэгъэхыгъэр ышъхъэкІэ къэошІэ. «Хэта бгъэмысэщтыр» зышъхъэ тхыгъэм авторым кышыреІотыкІы адыгэхэм тхэлгыгъэ шэнхэу чІэтынагъэхэм е чІэ-тымынэгъапэми ижыкІэ зэрэзэхэщэ-щтыгъэхэм зэхокІыныгъэ инхэр зыфэхъу-гъэхэм, гушыІэм пае, нысэщэ джэгум, шъэошъэжым, даем, нэмыкІхэми еп-лыкІэу афыриІэр. Ахэм пІуныгъэ мэхъа-нэшхо яІэщтыгъэу ары зэрилыгъэрэр, зэрэчІэтынагъэхэр гукъао щэхъу.

Ахэм афэдэхэу тхылтым кыдэхъагъэ-хэм зэкІэмэ уакытегушыІэн хъумэ, кыІогъэн фаер бэ. Ситхыгъэ кІэкІ щы-хэгъэунафкІымэ сшІоигъор Бэрэтэрэ Аскэр дунаим ехыжыгъэми, кыди-гъэкІыгъэ тхылтыр нэпэепІыу ілахыІл-хэм къазэрафэнэщтыр, ныбжыкІэхэр еджэхэмэ зыгорэм зэрэригъэгупшысэщ-хэр, нэужым кытІэхъухъэхэрэми щысэ зэрафэхъуштыр ары. Сэри тІэкІу сыгу-жъуагъэми, ситхыгъэ ежъ кылыпэгъужы-нэу зэрэмыхъугъэр сыгу хэкІыми, иІэлэу згъэцкІагъэшъ, ахърэтым кышысфэрэ-зэнэу сысэгъугъы.

ПЭНЭШЪУ Сэфэр.

Лъэужэу къэжъугъэнагъэр хэкIуакIэрэп

«Лъэныгъэм дэгъумрэ дэимрэ зэхидзырэн», — еIо адыгэ гушъIэжъым. ЦыIыныгъэм лъэуж дахэ щыпхырызыщыгъэ зэшъхэгъусэхэр мэфэ зэкIэлъыкIохэм дунаим зехыжхэм цыIыхэм гукъэошхо ащыхугъ. «ЦыфышIу дэдагъэх, арэушгъу псынIкIэу ядунай ахъожьынэу тшIагъэп», — аIозэ ахэм ягугъу дахэкIэ ашIыгъ. Ащ фэдэ цыфышIухэр зыщымыIэжхэм ильэхэр тешIагъэхэми, яшIушIагъэ Iодырэн, ренэу дахэкIэ агу къагъэкIыжы.

Цыфым идунай зыхъожькIэ лъэуж гъэнэфагъэ къегъанэ, а лъэужыр зыгу къынэжырэп игупсэхэм язакъоп. Дэгъуо зышIэщыгъэхэми бэрэ ащыгушIэрэн.

Цыфым цыIыныгъэ гъогоу Тхъэм къыфигъэнэфагъэр зепечыфэ шIоу ылъэжынэу игъо зыфифагъэм щымыIэжы зыхыкIэ ары нылэп ыцIэ дахэкIэ зыраложьырэн. Ащ фэдэхэу, шIукIэ зигугъу ашIыхэу лъэуж дахэ къэгъэнагъэмэ ащыщых зэшъхэгъусэхэу ПэнэжыкIуае щыпсэугъэ-

хэу МамыкIохэу Зауррэ Нэфсэтрэ.

Нэфсэтрэ сэрэрэ тызеддежагъ, 1974-рэ ильэсым Адыгэ къэралыгъо IкIэлэгъэджэ институтым ифилфак къэтыухыгъ, этнокультурэ предметыр ТIуми ядгъэхыгъ. Семинархэр щыIэ хъумэ тызэхыхъыгъэ, иурокхэми тачIэсэу хъугъэ. Нэфсэтрэ ыгу етыгъэу Iоф зэришIэрэн нэрылъэгъу

къыпфэхъуштыгъэ икабинет дахэу зэрэзэгъэфагъэмкIэ. ЕджаIохэм шIулъэгъоу афыриIэр къыхэщыштыгъэ. Нэфсэтрэ фэдэу ыгу етыгъэу, исэнэхат шIу ылъэгъоу, IкIэлэцIыкIум ишIэн-зекIуакIэ ышIэу IкIэлэгъэджэу щыIэр зырыз. Ежъ шIэн теубытагъэ иIэу, адыгэ бзылъфыгъэ шъыпкъэу шытыгъ. Классым ис IкIэлэцIыкIухэр зэкIэ зэфигъэдагъ, IкIэлэеджэкIо хэхыгъэ иIагъэп, зэфагъэ хэлъэу зэкIэми афыштыгъ. Жэбзэ бай Iулыгъ. Иурокхэр адрэхэм афэмыдэу гъэшIэгъонэу, узыIэпшIэу зэхышIэщыгъэ. Нэфсэтрэ, деджагъэхэм, тикIэсэ дэдагъ, бзылъфыгъэ Iушэу, хьалъэу, цыфышIоу, ипредмет дэгъу дэдэу ышIэу шытыгъ. Самбырэу, шъабэу, акъылыгъэ хэлъэу гушъыIэщыгъэ, ымакъэ Iэтыгъэу, губжыгъэу къэсшIэжырэп.

ЦыфышIум зэрихабзэу, пшъэ-шъэгъубэ ащ иIагъ, ышъхъэ закъо пае псэугъэп. Ащ сьд фэдэ Iоф иIэми шигъэзыети, IэпыIэгъу зыщыкIэгъэ цыIыхэм гурэ-псэ-

рэкIэ адэлэпыIэщыгъэ. Зыхэтхэм ядахэ ыIоным езэщыштыгъэп, уапэкIэ узыгъэплъэн зылъэкIырэ цыфыгъ. УикъуаджэуиллакIоу щыщмэ, узэрыгушхон цыфыгъ.

Зэшъхэгъусэхэу Зауррэ Нэфсэтрэ мэфэ зэкIэлъыкIохэм ядунай ахъожьыгъ. Мы зэшъхэгъусэхэм зэфыштыкIэ, зэгурыIо-ныгъэ дахэ зэрахэлъыгъэр зэкIэ-

лъыкIоу ядунае зэрахъожьыгъэм къыхэщы.

Заур сьд фэдэ IофшIапIэ шы-лэжъагъэми цыIыхэм загуригъэ-лон, шIу заригъэлъэгъун ылъэ-кIыгъ. Зауррэ Нэфсэтрэ цыIф бэрэчэтхэу, Iушъабэхэу, Iэдэбныгъэшхо ахэлъэу ПэнэжыкIуае щыпсэугъэх. Ары цыIыхэм лъэ-шэу агу къызкIеуагъэри. Нэфсэтрэ идунай зехъожьым, Заур фэежы-гъэп дунаим тетыжынынэу. Мыщ къегъэлъагъо шIулъэгъуныгъэ-зэ-гурыIоныгъэ дахэ азыфагу ильэу цыIыныгъэр зэрэзэдагъэшIагъэр. Зэшъхэгъусэхэм пшъэщытIу зэдапIугъ, Заремэрэ Марыетрэ. Мыхэм унэгъо дахэхэр яIэу мэ-псэух.

«Нэбгырэ пэпчэ дунаим пса-пэу шIагъэр ахъэрэтым къы-щыIокIэжы», аIошъ, Тхъэм джэ-нэт лъапIэр къарет, ялахыIэхэм, ялъфыгъэхэм бэ арегъэгъашI, псауныгъэ Тхъэм къарет.

СТИШЪУ Нурьет.
къ. Гьобэкъуай.

ЗэрагъэунэфыгъэмкIэ, цыIыфр дуна-им къызытэхом псэушъхъэхэри къыдэхъугъэх. ЦыIыфр щымыIэмэ псэун зымылъэкIышIт псэушъхъэхэр, хъайуан-хэр, шагубзыхуэр щыIэх. Ахэм ащыщых былымхэр, хэхэр, чэт-тхычэтхэр, нэмыкI-хэри. Анахъ къэбарыбэ зыпыллыр хэр ары. А псэушъхъэ Iушым фэгъэхыгъ «Хъэр цыIыфым иныбджэгъу» зыфилорэ гушIэжъэу лъэпкъ псэуэмэ ахэлъыр.

Хъэ лъэпкъ зэфэхъыафэу шыIэр бэ, а заулэмэ ягугъу къэсшIырэн. Ау адыгэ-хэм шагухъэхэр арых анахъэу яIэхэр. ЯIа-гъэх шэкIохъэ лъэпкъэхэу хъакъулапкъIэ заджэхэрэри. Хъэджажъохэу нахыпэм яIагъэхэм тхьакIумкIыхэм лъэбэкъу ра-мыгъэдзэу къаубытыштыгъэу нахыжхэм къалотэжы. ГушIым пае, шэкIо бэлахэу Хъатх КъокIасэ хъаджэшIуишI зэриIагъэм икъэбар къытлгъыIэсжыгъ. Хъэпание цыIыкIухэр зышагу дэлъхэм непэ уалокIэ. Тыгъужъ теплъэ яIэу хъэшхохэр IэдэжъкIэ алыгъэхэу урамхэм къатэхъэхэу олъэгъух.

Непэ къалэхэм, Мыекъуапи зэрахэтэу, хъэ шъхъарыкIохэу, зыми имыхэу адэт-хэр макIэп. Ахэр псынIкIэу мэбагъох. Куп-купэу зэхэтхэу, къэзэрэфэкIыхэу урам-хэм атетхэу зыплъэгъукIэ уагъэщынэ. Есэжыгъэхэщ, къалэр къызэпачыхъэзэ, сьдэу щытми хэхэрэщыжыых. Къалэм иурамхэу Ленинымрэ Комсомольскэмрэ зыщызуалIэхэрэм дэжъ абгынэжыгъэ унэу щытыр (лъэхъанэ горэм мастерской, склад, гараж зыфIопшIтхэр чIэгыгъэх) хъэ гъорыкIохэм якIопIагъ. Унэ лъапсэм чыIэ зыхыкIэ чIэпшыхъахъэти, чIэлъы-щыгъэх. А хъэ купым щышхэр унэ чIэ-гъым чIэлъфыхъэхэти, хъажэу шыр цы-кIухэр зетепцIэохъыхэу амакъэ къычIэIу-кIэу бэрэ къыхэкIыгъ. Фабэ къызыхыкIэ хъажэу шырхэр къычIэкIыхэти, IкIэлэцIы-кIухэм къахэхъэщыгъэх, ядэхэгъэ нахъ-хэмьылэу цыIыхэр бэрэ яплъыштыгъэх, етIанэ зырыз-тIурытIоу гъунэгъухэм зэбгы-рахыштыгъэх. Къэлогъэн фаер а унэ кIы-хъажэхэр джы къызынэсыгъэм зэхэтэкъо-жыным нэсыгъэхэу, хъажыхэр ачIэгъ-щызэблэкIыхэу зэрэщытхэр ары. Къэлэ-гупчэу парк зонэм хахъэрэм ащ фэдэ псэолъэ хъаткъуртыр зыкIи къэкIурэп ыкIи эпэсыгъэп.

Джы игугъу къэсшIын зы хъэ лъэкурэ цыIыкIу. Пчэдыжъ горэм сигъунэгъумэ ащыщэу Лев Денисовыр (милицием иве-теран, полковник) сигъусэу физзарядкэ фэдэу къэлэ паркым къыштыкIухъэзэ, хъэ купышхо горэм тыхъагъ. Ташышынапэ-зэ такIоцIырыкIи къэдгъэзэжыгъэу парк гупчэм ылъэныкъокIэ тыкъэкIожьызэ, а хъэ отэрым къыхэлъэти, лъэкурэ цыIыкIу горэ ыкIэ гъэтIыгъэу тауж къыхагъ. НэбгыритIум къытшэгъушIуыкIы, зыкыд-дедзые, тапэ къечыхъэ, тауж икIырэн. Лев егъэшIагъо ащ зызэришIырэн. Аузэ ветераныр ядэжъ дэхъажыгъ. Шэ паркым джыри сьдэт. Згъэзэжыи, Шъхъагошэ псыхъо тет плотинэм дэжъ сехыгъ. Ащ нэс хъэр сауж ит. Гъэмэфэ пчэдыжъти, а чы-пIэм иIэ псы хэхъапIэм сыIухъагъ. Сы-

хъат фэдызрэ сыхахъэмэ сыкысхэкIыжызэ сыIусыгъ. Ащ фэдызым хъэ цыIыкIур къы-сэплъышъ шыс. Зандэу къысфэуцу, зы-къегъэхэрэгъушъ тIэкIу IкIэхъакъуыкIызэ, етIани пцIэу макъэхэр къыгъэлэуэ хъураеу сыкысчыхъэ. Сэри урысыбзэкIи адыга-бзэкIи зыгорэхэр есэлэх. Ары къэс мэгъу-шIо, ыкIэ егъэпIэтIэрао, ылъакъохэр къе-гъашъох,загъори тепкIэ. СыгукIэ «мыр сьдэу хъэ нэгъушIуа» сэлэшъ сышъыт. Зыс-фэпэжыгъэу лIы горэ къыIухъагъэти

зышIэщыгъэу къыкIэмьупчIагъэ щыIа-гъэп. Зымэ машинэ горэм риути, ащ те-тэу ыуыкIыгъэн фае, нэмыкIэхэм атыгъуи станицэ е къуаджэ горэм ащэгъэнщытн аIо. Аузэ, тиунэ чIэс лIым къэбар къыт-лынгъэлэсыгъ хъэр ылъэгъугъэу. Бзылъ-фыгъэ горэм ыуж итэу медучилищ лъэ-ныкъом ыкIыб щыIэ урам тIуакIэ горэм дахъэу гу лъызытэгъэ шъуз горэми макъэ къыгъэлэу.

Чэщы горэм военкомат лъэныкъомкIэ

лъыкIорэ пчыхъэм регъэшхыжы. Пчыхъэ горэм пакетым чэт жъуагъэхэу тIу ильэу, ащ ыкIыIу етIани чэтныкъо телъыжъэу къыхыи, Жук чэтныкъор ригъэшхыгъ. Зы-зегъэшхэкIым хъэр IукIыжыи, адыгэ ку-ным дэжъ ащытысыгъ. Адрэ къэнэгъэ чэ-титIур (мэ ашIыу хъугъэти ары хъэм къыз-кIыфыхыгъэр) неуш Жук ригъэшхы-жынынхэу ыIуи, чыгъ зэхэкIыхъагъэу а чIыпIэм щытым умылъэгъунэу Налбый-пIагъ. Уахъэр шIуныкI хъугъагъэ, зыми къыльэгъунэу шытыгъэп. КъыкIэлъыкIо-рэ пчэдыжы жъэу Жук зыдасщи зез-гъэгъэшхэкIын гухэлъ сьдэу а чыгым сызекIуалIэм, пакет зэкIоцIылыр щыIэ-жъэп, ахыгъ. Пчыхъэ зэхъум Налбый къыдэкIыгъэти, «ебгъэшхыгъэба?» ыIуи къыззупчIэм, къэбарыр есIотагъ. ЗэкIэри щыхыгъэх. Ащыщ горэм къызэриIуагъэм-кIэ, пакетыр ешъокIо нэбгыришIмэ аты-гъуи, закускэкIэ агъэфедат, мэ зэрэщыу-зэ иIоф ашIагъ.

Жук пчэдыжърэ IофышIэ сыкIо хъумэ сауж къехъэшъ къыздэкIо, шэджагъо нэс къысэжэщ пчэIупэм Iулъ. СыкъэIо-жыымэ къыздэкIожьы. Ау есIуагъ (уры-сыбзэкIи адыгабзэкIи) IофшIапIэм къэ-мыкIонэу. Ар зэхышIыкIыгъэшъ, чыжъэкIэ сауж зыкырегъанэшъ, адырабгъу тротуа-рым тетэу къэкIо. Шэджэгъоужхэм адэжъ шахмат клубым сызекIокIэ, ежыри къэ-кIо, сыкысчIэкIыжыфэ къысэжэ. Мафэ горэм къэлэ администрацием сыкIуагъ, ежыри сауж итэу къакIуи, дэкIоцIэм тегъолъхъагъ. СиIоф зэшIосыгъахэти, шагу IкIоцIымкIэ сьдахыи, къэлэпчэхъоу урамэу Советскэм ылъэныкъо хэлъымкIэ сьдэкIыжыи, тэдэжъ сыкъэIокIожьыгъ. Гъэ-мэфэ чэщхэр псынIкIэу макIох. Чэщны-къо ужым сыкыкIи зысплэхъагъ, се-джагъ ыцIэ къасIуи, ау щыIэп. ЕтIанэ сыгу къэкIыжыгъэ администрацие пчъэм дэжъ дэкIоцIэм зэрэтелъыгъ. «Гъэнэфагъэ сыкысчIэкIыжыымэ еIошъ джыри Iулъ-кIэ», — сIуи тесыубыти сыкIуагъ. Се-плъымэ, унэшхо чIэхъагъум Iус. «Жук!» — сIуи сьзеджэм, ар зэрэгъушIуагъэр къэлотэгъуай. Зандэу зыкысеусэи, хъу-раеу сыкысчыхъэ, зегъэхэрэгъушъ къыс-фэшъо, мэкъэ гъэшIэгъонхэр къегъэлэх, макIэу мэхъакъу.

Жук ылъэгъу хъухэрэп велосипедист-хэу псынIкIэу асфальт урамым рычъэхэ-рэр. Ахэм адэчъэ, ямыцакъэу яхъакъу. Шъэожьые цыIыкIухэу велосипедкIэ къэ-зычыхъэхэрэм зи арилорэп.

Чэтыухэр Iаеу къырефэкIых. Тиунэ чIэсхэм язакъоп, мы кварталым щыпсэу-рэ унагъохэм ащ икъэбар ашIэшъ, дахэ къырамыIоу къыхэкIырэн.

Загъорэ Жук тхъамафэ фэдызрэ къыхэ-тэу, тишагу къемыкIолэжъэу мэхъу. Джы-рэблагъэ хъэ купышхо горэм хафи, Iаеу къызэхашхыагъэу къыдэхъажыгъ. Чэ-фынчъэу мэфэ зыщыплIэ хэтэгъ, етIанэ иуагъэхэр зэбзижыкIы зыгъэхъужыгъэх. Джы чэф, ишIугъу...

ШЫМЫГЪЭХЪУ Мурат.
Сурэтым итыр: Жук.

Шагу псэушъхъэхэр

Цыфым иныбджэгъу

къысиIуагъ хъэр ыгу зэрэрихырэп. «Къысаш е къысэт мы уихъэ цы-кIу», — зе-Iом, зэрэси-мышхэр ес-Iуагъ. «Ащы-гъум тэдэжъ зыдэсшIэщ», — ыIуи зы-жыи шъхъа-ем фэкIуа-гъэп.

Сыкъызе-жъэжыым хъэ цыIыкIур сауж къыхыи, ти-унэ шагу къыдэхъагъ. Унэ тфэ зэтетым чIэс унагъохэм хъэр агу рыхыгъэу непэ къызынэсыгъэм агъашхъ. Анахъэу ыгу ри-хырэп чэт къушъхъэхэр ары. Ау хъа-лыгъу ышхын ыдэрэн, нэкултым эпэ-мышъ IокIыжыи. Чэт лъакъохэми япэгэ-кIы. ЗэкIэм анахъ гъэшIэгъоныр урыс унагъохэу тиунэ чIэсхэм къол такъыр е ащ икъушъхъэу ежъхэм къалыжыгъэ-хэм ащышхэр къызырахыкIэ зэримы-шхырэп ары. «ЗэрэхъурэмкIэ, мы хъэ цы-кIур быслымэн, къолыр зэрэхъарамыр ешIэ», — аIошъ, адыгэ унагъохэм агъэ-шIагъо. Сьдэу щытми, унэгъо 60 зычIэс унэм щыпсэухэрэм хъэ гъорыкIо цыIыкIур яе хъугъэ. Зыльэгъурэм егъэшIагъо, «унэ унае сьIагъэмэ, мы хъэ дэхэ цыIыкIур та-дэжъ дэгъэлъыныгъи» зыIоу тапэ къы-фагъэр макIэп.

Джаушгъэу хъэ гъорыкIо цыIыкIур мээ заулэрэ тишагу дэлъыгъ. Унэ зэтетым чIэсхэм агъашхэу, амылъэгъумэ фезэщы-хэу, альэгъумэ шыгушIуыкIыхэу уахътэр кIуагъэ. ЕтIанэ ошIэ-дэмышIэу хъэр ша-гум дэкIодыкIи, ильэс фэдызрэ икъэбар тымышIэу тыхэтэгъ. Адыги урыси ар

урамэу Ком-сомольскэм сыкырыкIо-жыкIэ, слэ-кIапIэ зыго-рэ къетIыр-гугъ. Сызы-зэплэкIым, хъэ цыIыкIур арэу къычIэ-кIыгъ. Сызы-дэгъушIэм гушIуи зы-кысусэи. Джащ тетэу сауж къыхыи, тишагу къы-дэгъушIэу, непэ къызынэсыгъэм дэт. ЫпшъэкIэ къызэрэсIуагъэу, къэлэ пар-кым апэ дэдэ шыслэгъуи, ащ тетэу нэ-Iуасэ къызысфэхъугъэм ильэсибл те-шIагъ, ар зыхыгъэр 2003-рэ ильэсым игъэмаф ары.

Хъэми цIэ горэ иIэн фаети, ащ Жук фэ-сыусыгъ. Джы ыцIэ зэрэсIуагъэм тетэу садэжъ къэчъэ. ЗэкIэмэ анахъ гъэшIэгъо-ныр нэлосабэ иIэ зэрэхъугъэр ары. Мы-екъуапэ иурамхэу Краснооктябрьскэмрэ Пушкинымрэ зыщызуалIэхэрэм игъунэ-гъоу IкIэрэщэ Тембот исаугъэтэу шагъэ-уцугъэм IкIэлъырт пхъэнтIэкIу кIыхъэ-хэр пчыхъэрэ нэкIы хъухэрэн, цыIыбэ ащызэлэIокIэ. А чIыпIэм Жук къэкIошъ, купэу зэхэхэм апашъхъэ исэу бэрэ плъэ-гъушIт. УмыгъэшIэгъон плъэкIырэн адыгэ-куп фэшъхъаф зэремыкIуалIэрэр. Ар ашIэжыгъэшъ, а чIыпIэм къеуалIэхэрэм чэт къушъхъэхэр къырахылIэхэшъ, Жук ахъакIэ. Анахыбэрэ мы чIыпIэм дэжъ пакет Iальмэкыр ыIыгъэу къекIуалIэрэр ветеранэу ХъапэкIэ Налбый. Жук шымы-Iэу зытефэкIэ, ащ къыфыхыгъэ чэт къу-шъхъэхэр зэрыл Iальмэкъ цыIыкIур чыгы горэм амылъэгъунэу пелъэшъ, къыкIэ-

ПЕНСИЕХЭМКІЭ ФОНДЫМ ШЪУЩЕГЪЭГЪУАЗЭ

ІофшІэнэу ыгъэцакІэрэм уахътэ кыыхэгъэкІыгъошІоу шымыгми, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм къалтэу Мыекъуапэ ия 19-рэ хэдзыпІэ койкІэ идепутатэу зэрэщытым ыпкь кыкІэу, УФ-м ПенсиехэмкІэ ифонд и Адыгэ республикэ Къутамэ ипащэу Къулэ Аскэрбый ихэдзакІохэм ренэу алоклэ. А ІофшІаклэр, зыгъэумэкІырэ Іофыгъохэр зэхэфыгъэнхэр еплъыкІэ пытэу Аскэрбый зыдиыгъ ыкІи идепутат ІофшІэнкІэ шэнышІу фэхъугъ. ХэдзакІохэр зыгъэумэкІырэ кыныгъохэр зэшІохыгъэнхэм пае иІофышІэнкІэ ІэпыІэгъушІу кызыфегъэхъух чІыпІэ зыгъэлорышІэжынымкІэ къалэм шызэхэщэгъэ общественнэ комитетхэм яактивхэм ахэтхэр.

Мары джырэблагъэ зичэзыу зэлукІэгъу адырилагъ я 4-рэ къэлэ КТОС-м иактив хэтхэм. Шэны зэрэхъугъэу, дэгъоу зэрэшІэрэ цІыфхэм азыфагу цыхъэзэфшІыныгъэу илътыштым тегъэпсыкІыгъэу а зэлукІэгъур кІуагъэ. Бэ ядепутат упчІэу кыратыгъэр. Ау хэгъэунэфыкІыгъэн фае ыпэкІэ бэрэ кыатыштыгъэ упчІэхэу зэсэжыгъэхэр: чІыпІэхэр зэтэгъэпсыхъэгъэнхэр, унэ фондир гъэцкІэжыгъэныр, ЖКХ-м епхыгъэ Іофыгъохэр, нэмыкІхэр ятІонэрэ чІыпІэм ахъыхи, зэлукІэгъум хэлэжыгъэхэр зыгъэумэкІыхэу цІыфыр пенсием загъэкІорэ ныбжыым хэгъэхъогъэным ехыылэгъэ

Іофыгъор апэрэ чІыпІэм кыизэрахыгъагъэр.

Депутатым къэзэрэуыгъоигъэхэм хъун ылъэкІыштэу зытешыныхъэхэрэр зэхэуыфыкІыгъэу

итхъаматэу А. В. Дроздовым.

ГушыІэм пае, шэклогъум и 10-м «Российскэ гъэзетым» иномерэу кыдэкІыгъэм кыихъэгъэ зэдэгущыІэгъум Антон Дроздо-

Федерацием и Президентэу Дмитрий Медведевым.

2010-рэ ильэсым шэклогъум и 11-м «Российскэ гъэзетым» иномерэу кыдэкІыгъэм кыихи-

Шэлъэ благъэм къаІэтыштэп

къафызэхифыгъ, ащ хэбзэ лъапсэ зэрымІэр агуригъэІуагъ. Аскэрбый зэрэхигъэунэфыкІыгъэмкІэ, УФ-м финансхэмкІэ иминистрэу Алексей Кудриным иеплъыкІэ ІэпэщэкІ ашІызэ, информациие жъугъэм иамалхэм провокације нэшанэ зыхэлъ къэбархэр кырахыжыагъэх, цІыфыр пенсием зыклорэ ныбжыыр шІокІ имыІэу къэлэтыгъэн фаеу хъуштэу къэбархэр алыагъэлэсыхэу аублагъ. Ау а къэбарыр зыкІи екІуалІэрэп УФ-м ПенсиехэмкІэ ифонд ипащэхэм официальнойнэ позициеу зыдалыгъым.

Ащ фэдэ «экономьер» зэрымшыкІагъэр ыкІи шІуагъэ кытынэу зэрэщымытыр информациие жъугъэм иамалхэмкІэ пчъагъэрэ кыІуагъ, зэлукІэгъухэм ашыхигъэунэфыкІыгъ Урысые Федерацием ПенсиехэмкІэ ифонд и Правление

вым джыри зэ щыкІыгъэтхыгъ гупшысэ икъу зыхэмыл ащ фэдэ лъэбэкъум зэрэдырымыгъаштэрэр ыкІи кыІуагъ ащ тетэу зыкІылгытэрэр. «Сыда пІомэ ащ пэрыохъу фэхъурэ лъэныкьохэр шыІэх. Пенсие ныбжыым нэмысыгъэхэу тицІыфхэм япроцент 20-м ядунай ахъожы. Сэкъатныгъэ зыІэхэу Іоф зышІэн зымылэкІыштхэр макІэп. Пенсие ныбжыыр къэзыІэтыгъэ къэралхэм ащышхэр кыныгъошхэхэм арихыыллагъэх. Ау пстэуми анахъ шъхьалэу шытыр тицІыфхэм гъашІэу яІэр зэрэмынныр ары. Анкетэ уплъэкІунхэм кыизэрагъэлыагъорэмкІэ, цІыфхэм япроцент 70-м пенсие ныбжыыр къэлэтыгъэным дырагъаштэрэп.»

КъашІошІырэр аІозэ тинахъыж лэуж имызакъоу, цІыфыбэ къэзыгъэбырсырыр а еплъыкІэм кІэух кыфифышІыгъ Урысые

уыгъэ зэдэгущыІэгъум а Іофым епхыгъэ еплъыкІэу зыдиыгъхэр зэхэуыфыкІыгъэу Дмитрий Медведевым кышІуагъ. «Тапэрэ ильэсхэм хэгъэум зыпкыитыныгъэ илътыным ылъапсэ дгъэпсыгъэ. Пенсиехэр ятыгъэнхэм пае ахъшэу тиІэр икъушт. Ау ыпэкІэ нахъ чыжэу уплъэн хъумэ, егупшысэгъэн фае ащ фэдэ хъарджхэр тизэкономикэ фэукІочІыштхэми фэмыукІочІыштхэми.

Бэмэ зэралыгътэрэмкІэ, пенсие ныбжыыр къэмыІэгъэу мы кыныгъор зэшІохын плъэкІыштэп. А еплъыкІэр къэзыушыхъатыр къэлэтыгъэнхэри агъэфедэх. Ау цІыфыр пенсием зыклорэ ныбжыыр зыфэдызыштыр финансхэмкІэ министрэн арэп зыгъэнафэрэр. Пенсие ныбжыыр къэлэтыгъэным ехышыр Іофыгъошхэхэм япхыгъэ унашъохэр хэгъэум иполитическэ лъэгаплэ

шырахъухъэхэ нахъ, финансхэмкІэ министрэм кыІуагъэм тетэу зекІохэрэп. Ар зы.

ЯтІонэрэмкІэ, цІыфыр пенсием зыклорэ ныбжыыр пІэлъэ благъэхэм къэлэтыгъэнэу дгъэнафэрэп. Ащ тетэу гъэпсыгъэным объективнэ телъхьаплэхэр имыІэхэкІэ арэп, ащ фэдэ унашъо ихъухъэгъэным инэу тегущыІэгъэн ыкІи обществом ащ кыдыригъэштэн фае. Ефыжъэгъэ ІофкІэ ащ фэдэ унашъо зипхъухъэкІэ цІыфыбэ ымыгъэрэзэн ыкІи социальнэ-политическэ кыныгъохэр кыздихъынхэ ылъэкІышт. Европэм ит къэралхэм ащ фэдэхэр кызырэхъулагъэхэр тэлъэгъу...

Джащ фэдэу теубытагъэ хэлъэу кыыхигъэхъожыгъ: «ЗыщыбгъэгъушІэ мыхъушт зы лъэныкьо джыри кыдэлъыгъэгъэн фае. ТицІыфмэ ащыщыбэмэ жышъэу ядунай ахъожы. ЦІыфым игъашІэ ильэс 90-м зыщылыІэсыр обществом пенсием зыклорэрэр ильэс 70-у бгъэнафагъэкІи иягъэ къэмыкІонкІи мэхъу... Ау тыхэгъэукІэ ащ тылгыІэсыгъэп. Арышъ, къохъэпІэ пенсие системэр шысэу тштэн тлэкІыштэп — шыІэныгъэ стандартхэу ахэм ащэгъэфедэхэрэр нэмыкІэу гъэпсыгъэх...»

Сыдэу шытми, лъэныкъуабэ кыдыамылыгъэу пенсие системэр зэрахъокІыштэп.

ПФР-м и Адыгэ республикэ Къутамэ ипресс-къулыкъу.

Красногвардейскэ районымкІэ ІофшІэныр цІыфхэр социальнэу къэухъумэгъэнхэмрэкІэ ГъэлорышІапІэм ипэщэ ІэнатІэ зыгъэцакІэрэр Хьагъэудж Эдуард ары. 1986-рэ ильэсым Красногвардейскэ мээ хъызмэтым шыригъэжыагъэу ащ зэхэубытагъэу Іоф зишІэрэр ильэс 20-м къехъугъ. Нэужым 1992-рэ ильэсым Москва дэт мээтехническэ институтыр кызыеухым мээ хъызмэтым инженер-технологэу фашІи, 2000-рэ ильэсым ищылэ мазэ нэс а ІэнатІэм Іутыгъ. Мы аужырэ ильэсхэм цІыфхэр социальнэу къэухъумэгъэнхэм иІофыгъохэр егъэцакІэх ыкІи зэришэнэу ипшъэрылхэр пыІухъанчъэу, ыгу етыгъэу егъэцакІэх. Къыхэдгъэщын иІэпэлэсэныгъэ хигъэхъоным ренэу Іоф зэрэдишІэрэр. Ащ 2001-рэ ильэсым къэралыгъо къулыкъушІэхэм я Темыр-Кавказ академие кыухыгъ.

Эдуард неіэрэ уахътэм ыкІи тапэкІэ цІыфхэр социальнэу къэухъумэгъэнхэм ипрограммэ зэхэгъэуцо ыкІи гъэлорышІапІэм пшъэрылхэу кыфагъэуцугъэхэр зэшІохыгъэнхэм атегъэпсыкІыгъэу иІофшІэн хэшІыкІ икъу фыриІэу зэхешъ. Материальнэ-техническэ базэм игъэпытэн ыналэ тырегъэты: оргтехникэр, нэмыкІхэри игъом арегъэщэфых. Хэбзэгъэуцугъэу шыІэр кыдылгытгъэ, Іэдэбныгъэ ин адызэрихъэзэ, Іофыгъо гъэнафагъэхэм ягъэцэкІэн зэхешъ. Іоф кыдызыІэу ыдэжъ къакохэрэм адэгущыІэ. Эдуард иІофшІэн зэрегугъурэм ишІуагъэкІэ зырымгыгъукІыхэу зэшІуихын ылъэкІырэмкІэ идахэ пІоныр кылыжыгъ. Ахэм ащышых игъом ыкІи икъоу регионьнэу льготникхэм мазэ ппчъ атыгъэн фаер ыгъэнафи, районным шыпсэурэ цІыфхэу зытефэхэрэм фэгъэкІотэн ахышхэрэ зэрэхэтхэу зэраратыгъэхэр. Джащ

фэдэу игугъу къэтшІын сабыІ къэхъугъаІэм ифэлэ-фашІэхэр зыгъэцэкІэрэ ныхэм ІэпыІэгъу ятыгъэным иІофи районным шызэшІохыгъэу зэрэщытыр.

Эдуард Іоф зишІэрэ ильэсхэм къакоІцІ зыфэгъэзэгъэ ІэнатІэм хэшІыкІышхо фызыІэ, Іэдэб зыхэлъ ІофышІэу зыхэтхэм алытэ. Ахэм кыыхагъэщы зыныбж хэкІотагъэхэм ренэу афэнэгъуи-

ІэпыІэгъур, сабыІ кызыфэхъугъаІэм пае зэтыгъоу аратырэр, дзэ къулыкъушІэхэм яшъхъэгъусэхэм якІэлэцІыкІухэм апае мазэ къэс аратырэ пособиехэри игъом атырагуащэх.

ГъэрэкІо ильэсым кыкІоІцІ мазэ къэс ахыщэ къаратыным ифитыныгъэ фэгъэхыгъэу нэбгырэ 300 фэдизмэ ялгъэІу тхылтэ

ИІофшІэгъухэр зылътешъэх

хыгъэу, афэгумэкІэу зэрэпэгъокІырэр. ИІофшІэгъухэм зэдэІэжъ-зэдэгъэштэныгъэ ахэлъэу Іоф ашІэным кыфифытэнхэ елътэкІы.

ГъэрэкІо унашъоу шыІэхэм кызырэдалыгъэу ГъэлорышІапІэм ахыщэ тынхэу цІыфхэм афишІыгъэхэр макІэп. Мыгъи джащ фэд, мазэ къэс аратырэ ахыщэ тынхэр ІофшІэным иветеранхэм, тылым Іоф шызышІагъэхэм, реабилитацие ашІыжыгъэхэм, шъузабэхэм, лъыр зытыхэрэм игъом алэкІегъахъэх. Фэшъхьаф ахыщэ тынхэр, къэралыгъо пенсиехэр кызыратыхэрэм афыхэгъэхъогъэным пае, мазэ къэс аратырэ кІэлэцІыкІу пособиехэр, Іахътедзэхэр Іоф зымышІэрэ цІыфхэу зи зыфэмыгумэкІхэу къанэхэрэр гъэтІылъыжыгъээнхэм пэлІухъащтыр, кІэлэцІыкІу сэкъатхэм яфэлэ-фашІэхэр афэгъэцэкІэгъэнхэм пае ищыкІэгъэ ахышхэр аратых. КъэхъугъэкІэ сабыим ыныбжэ ильэс 1,5-рэ охъуфэ ным кыратырэ ахыщэ

хэм ахэплъагъэх, документхэр алахыгъэх. Ахэм яматериальнэ шыІэкІэ-псэукІэ ауплъэкІугъ ыкІи ищыкІэгъэ тхылхэр афызэрагъэфагъэх (унагъом нэбгырэ пчъагъэу исыр, ащ пэпчъ кыгыахъэрэр, япсауныгъэ изытет къэзыушыхъагыхэрэр).

УТСЗН-м иунашъо кызырэдильыгъэу, мыгъэ нэбгырэ 200-м ехъумэ ІэпыІэгъу афэхъугъэх. Ахэм ащышых пенсионерхэр, сэкъатныгъэ зыІэхэу категорие пстэуми ахалыгъэхэрэр, кІэлабэ зыпІурэ унагъохэр, Хэгъэгу зэшхом сэкъатныгъэ хэзыхыгъэхэр, нэмыкІхэри. Республикэ комиссием иунашъокІэ фэныкьохэу кыкІэлъгъэІугъэ нэбгырэ 50-мэ материальнэ ІэпыІэгъу аратыгъ. Джащ фэдэу ТеКІоныгъэм и Мафэ, зыныбж хэкІотагъэхэм я Мафэ яхъулІэу, къэралыгъо социальнэ ІэпыІэгъу аратыгъ. Нэбгырэ 274-мэ ялгъэІу тхылхэм ахэплъэхэи, социальнэ стипендиэ къаратыным ифитыныгъэ зэралэр къагъэшъыпкыжыгъ.

афэхъугъэх, ахэр регистрацие арагъэшІыгъэх. ІофшІэнымкІэ зэфыштыкІэу зэдырІэхэм къакоІупчІэгъэ нэбгырэ 77-мэ джэуапхэр аратыжыгъэх.

ІофшІэпІэ 35-мэ, ахэм ащышъэу бизнес цІыкІум ипретпритие 12-мэ ІофшІэныр шынэгъончъэу ащыгъэпсыгъэмэ ауплъэкІугъ, зэхэщэн-методическэ ІэпыІэгъу арагъэгъотыгъ. Мы аужырэ ильэсхэр пштэхэмэ, коллективнэ зэзэгъыныгъэхэр гъэхъазырыгъэнхэмкІэ, ахэр штэгъэнхэмкІэ практическэ ІэпыІэгъухэр арагъэгъотыгъэх.

ГъэлорышІапІэм Іоф зишІэрэ уахътэм кыкІоІцІ эпамыгъэоу районным ит организациехэм ІофшІэныр шынэгъончъэу ащызэхэщэгъэным лъыплъэрэ специалистхэм яданнэхэм ябанк аугъои, зэхэгъэуцо. А уахътэм районным ибюджет учреждениехэм жилищнэ-коммунальнэ фэлэ-фашІэхэм апае чІыфэу къатенагъэхэр къагъэтыжыгъэнхэмкІэ, страховой взносахэу пенсионнэ фондэм Іэклагъэхьан

фаемкІэ лъэныкъуищ зыхэлэжыэрэ зэхэсыгъохэр зэхашагъэх. «ІофшІэным иветеран» зыфилорэ цІэр афэусыгъэным хэбзэ шапхъэу пылым кыкІэупчІэгъэ нэбгырэ 97-м джэуап аратыжыгъ. А цІэр афэгъэшъошэгъэнымкІэ лъэІу тхылтэ 78-рэ алахыгъ, фэгъэкІотэныгъэхэмкІэ фитыныгъэ зэралэр къэзыушыхъатыр тхылтэ 74-рэ алэкІагъэхъагъ. АР-м и Законэу «О мерах социальной поддержки отдельных категорий жителей РА» зыфилорэ 2004-рэ ильэсым аштагъэр гъэцкІэгъэным тегъэпсыкІыгъэу ІофшІэным иветеранхэу ыкІи ахэм яфитыныгъэхэм афэдэхэр зыІэхэу социальнэ ІэпыІэгъу зратыныгъэу зытефэхэрэм ялгъэІу тхылхэм ахэплъагъэх, нэбгырэ 264-мэ ящыкІэгъэ справкэхэр аратыгъэх.

НэмыкІэу къэпІон хъумэ, цІыфхэр социальнэу къэухъумэгъэнхэм епхыгъэ Іофыгъохэр зэшІохыгъэнхэр зэпыурэп. Ахэм уахътэ тешІэ къэси къахэмыхъомэ, ахэкІырэп. Арышъ, гъэлорышІапІэм ІофшІэныбэ мафэ къэси шагъэцэкІэн фаеу зэрэхъурэр ыпшъэкІэ къэтхыгъэ шысэхэм дэгъоу къаушыхъатэу кыттышъэу. ЗэкІэ щашІэрэр пІоми хъунэу зыІэкІэ макІэхэм игъом ІэпыІэгъу афэхъугъэным зэрэпхыгъэр кыдэлъыгъэгъэн зэрэфаер Эдуард зышчымыгъэгъушшэу, ІофшІэн пстэури зэригъэшъуашэу зэхэщэгъэным сыдигъуи ыналэ тырегъэты. ЦІыфхэр агъэрэзэнхэ зэрамылэкІырэм джары лъапсэу фэхъурэри. Ащ нэшІукІэ пащэм урегъэпты.

Общественнэ Іофэу Красногвардейскэ районным шызэшІуаххэрэм Эдуард чанэу ахэлажъэ, партиеу «Урысые ЗыкІым» хэт. Шыпкыагъэрэ зэфагъэрэкІэ иІофшІэгъухэр зылътешъэх, лытэныгъэ фашІы, агъэлапІэ.

ШЭКІО Мир.

Узыгъасэрэм шІукІэ етэжъ

Къоджэ спортым зиушъомбгъуным ыгу етыгъэу дэлажэрэмэ ащыц Адыгэ Республикэм изаслуженнэ тренеру ГьукІэлІ Мухьдин. Адыгэ Республикэм атлетикэ онтэгумкІэ и СДЮСШОР икьутамэу Гьобэкьуае дэтым ныбжьыкІэхэр ащ цегъасэх.

Культурэм и Унэу Гьобэкьуае дэтым ичІыунэ атлетикэ онтэгумкІэ зыгъэсапІэр кышчызэ-Іуахыгъ. Итеплэ гуІэтыпІэу тлытэрэп. Штангэр батырмэ зыщадэтырэм узычІахъкІэ зэхэщаклом гуетыныгъэу кызы-хигъафэгъэр апэу нэгум кыкІэуцэ. КІуачІэм зышчыхэбгъэ-хьощт спорт псэуалэхэр бэ мыхъухэрэм, гъотыгъо урагъэфэщт.

— Гьунджэр зыдэщыт чІыпІэр тэрэзэу кыххэтымы-хыгъэм сшІэрэп, — еІо ГьукІэлІ Мухьдинэ. — КІалэмэ аІэпкь-лэпкьхэр зэрапсыхэрэр нахышІоу зыдалгъэужьыным пае гьунджэ ящыкІагъ. ПкІантІэр кычъхъэу гъогу техьажьын-хэуи фаехэп. Шъхьацыр зэзыгъ-эфэжъы зышІоигъоми хэкІыпІэ кьегъоты.

Медицинэ сэнэхьатым ГьукІэлІ Мухьдинэ зэрэфеджагъэм тыщыгъуаз. Физкультурэмрэ шыІэныгъэмрэ зэрэзпыхыгъэхэм ар кьатегушыІэ зыхъукІэ къуаджэм псауныгъэр шыбгъэпы-тэн зэрэплэжкІыштым ехыла-

гъэу кыІуатэрэр макІэп.

Спортсменхэм яфэІо-фашІэхэр дэгъоу агъэцкІэным фэхьазыр-хэп. Ащ пае зыгорэхэм загъэгусэн алгъэкІышт. М. ГьукІэлІым ари пэшІорыгъэшъэу кыдылгы-тэзэ, атлетикэ онтэгум зыфэ-зыгъасэ зышІоигъомэ адэгущыІэ.

— ГьукІэлІ Мухьдинэ ыгъасэ-рэмэ Олимпиадэ джэгунхэм е дунаим ячемпионхэр кьахэкІы-штхэу непэ тлытэрэп, — еІо РСФСР-м изаслуженнэ тренеру, АР-м атлетикэ онтэгумкІэ и СДЮСШОР идиректорэу Хьуа-ажъ Мэдждэ. — КІалэхэр кІэп емышъонхэм, шъон пыгъэм апы-щагъэ мыхъунхэм афэшІ физкуль-турэмрэ спортымрэ ІэубытыпІэ тэшІых. ГьукІэлІ Мухьдинэ тхьа-усыхалэп, ІофшІэным иветеран, цыф цыхъэшІэгъу.

Тренерым игуетныгъэ кІалэмэ альэгъу, едэлх. Адыгэ Респуб-ликэм, Къыблэ шъолырым язэ-нэкьокъухэм, хагъэунэфыкІырэ чІыпІэхэр кьащыдахы. Іэшынэ Салбий я 10-рэ классым щеджэ, АР-м изэнэкьокъухэу джырэб-лагъэ Мыекъуапэ щыкІуагъэмэ

килограмм 56-м нэс къэзыщчы-рэмэ якуп апэрэ чІыпІэр кьащы-дихыгъ. Уджыхъу Руслъан, кг 77-рэ, ятІонэрэ хьугъэ. Тхьаркьохъо Мухьдин, кг 46-рэ, ящэнэрэ чІыпІэр кыыхыгъ.

Теуцожъ Руслъан, кг 62-рэ, Къыблэ шъолырым изэнэкьокъ-кьумэ джэрэ медалыр кьащыди-хыгъ, ар гъэхьагъэкІэ тренерым фельэгъу.

— Штангэр волейболым шах-матхэм, нэмыкІ спорт лэпкьхэм лэшэу атекІы, — кьелуатэ Теу-цожъ Руслъан. — Чылэм дэс кІалэхэр секцием кызыкІохэкІэ кьадэхъуштыр ашІэрэп. Зы ма-

фэм кыкІоцІ штангэу пІэтырэр тонн зауІэ мэхъу. ПкІантІэу ащ кыуигъэхьэрэм гушІуагъо хэд-гъотэным тренеру ГьукІэлІ Мухьдинэ тыфегъасэ.

Къуаджэм иныбжьыкІэхэм яхъхьоныгъэхэр шыІэныгъэм кы-щэлагъагъох. Спортым ныбджэгъу шызэфэхъугъэхэр еджапІэмэ ачІэхьащтых, Іоф ашІэщт, хэ-гъэгум ишыкІэгъэ цыфхэм пы-тэу зэрахъуцощтхэм цыхъэ фэл-шы хьушт.

Сурэтым итхэр: ГьукІэлІ Мухьдинэ ыгъэсэрэ кІалэмэ гушыІэгъу афэхъугъ.

ИСКУССТВЭМРЭ ПІУНЫГЪЭМРЭ

Краснодар краим исурэт-кьэгъэлэгъуапІэ шыкІогъэ зэ-хэхъэм Ростов хэкум, Адыгеим, Къыблэ шъолырым искус-ствэхэмкІэ яапшгъэрэ еджапІэхэм кьарыкІыгъэхэр шызэІукІагъэх. АР-м иІыкІохэу Шэуджэн Бэлэ, Бырсыр Абдулахъ, Хьуаажъ Рэ-мэзан, ШхончбэшІэ Мурат, Къат Теуцожъ, Эдуард Овчаренкэр ашІогъэшІэгъонэу кьэгъэлэгъ-гъонхэм яплыгъэх, зэфэхьы-сыжьхэр ашІыгъэх

Гьунэгъухэм афэгущІуагъэх

Культурэмрэ искусствэмрэкІэ Краснодар кьэралыгъо университетым ихудожественнэ-промышленнэ акаде-мие илъэс 15 хъугъэ. Ащ фэгъэхьыгъэ зэхэхъэхэм Адыгэ Республикэм иІыкІохэр ахэлэжъагъэх.

АР-м культурэмкІэ и Мини-стерствэ иотдел ипашэу Шэуджэн Бэлэрэ Адыгеим исурэтышІмэ я Союз итхьаматэу Хьуаажъ Рэмэ-

занрэ зэхэхъэм кышчыгушы-лагъэх, культурэмрэ искусствэм-рэ пІуныгъэ мэхъанэу яІэр ха-гъэунэфыкІыгъ. Къыблэ шъо-

лырым иапшгъэрэ еджапІэхэм яІофышІэхэр зэрэзІукІагъэхэр шыІэныгъэм кыгъэуцурэ пшгъ-рылгъхэм ахалтытагъ.

Культурэмрэ искусствэмрэкІэ Краснодар кьэралыгъо универси-тетым ихудожественнэ-промыш-леннэ академие икІэлэгъэджэ анахъ дэгъумэ ащыщхэм АР-м культурэмкІэ и Министерствэрэ АР-м исурэтышІмэ я Союзрэ ящытхъу тхылхэр, нэпэплъ шІухьафтынхэр афагъэшІошагъэх.

ЗЭКЪОШНЫГЪЭМ ИГЪОГУХЭМКІЭ

Шэн-хабзэхэр уагъашІэ

Къэбэртэе-Бэлъкъа-рымрэ Адыгэ Респуб-ликэмрэ я Кьэралыгъо Академическэ ансамб-лэхэу «Кабардинкэм-рэ» «Налмэсымрэ» зэгъусэхэу концертхэр Москва, Къыблэ шъо-лырым, нэмыкІхэми кьащатых, лэпкь ис-кусствэм ибаиныгъэ ду-наим щалуатэ.

— Адыгеим шыкІорэ мэфкІэ зэхэхъэмэ тигуапэу тахэлажэ, — кьалуатэ ансам-блэу «Кабардинкэм» икьэшъуакІохэу Гьоныбэ Альбинэрэ Шал Альбинэрэ. — Адыгэ Республикэм ныбджэгъухэр шытіІэ хьугъэх.

«Кабардинкэм» лэпкь кьащхэхэр кышІынхэу пчэгум кызехъэм Гьоны-бэ Альбинэрэ Шал Альбинэрэ зэлэжы-

ужьэу фэгъэгъэ артисткэмэ ахэтлэгъуагъэх. Адыгэ шъуашэм идэхагъэ тырыгушхо зы-хъукІэ лэпкь шэн-хабзэхэр кьащхэхэмкІэ кьэзыІуатэрэмэ шІоу шыІэр афарІо тшІоигъоу уахътэ кытэкІу.

Сурэтым итхэр: «Кабардинкэм» икьэ-шъуакІохэу Гьоныбэ Альбинэрэ Шал Альбинэрэ.

СУД ПРИСТАВХЭМ ЯЗЭНЭКЪОКЪУХЭР

Япчъагъэ хэхъо

Урысые Федерацием исуд при-ставхэм яспартакиадэ хы ШІуцІэ Іушъом шыкІуагъ. Хэгъэгум ишъо-лырхэм кьарыкІыгъэ нэггырэ 300 фэдиз апэрэ чІыпІэхэм афэбзнагъ. Къыблэ шъолырым ихэшпыкІы-гъэ командэ ятІонэрэ чІыпІэр зэлү-кІэгъумэ кьыдихыгъ ащ.

Урысыем исуд приставмэ я ГьэІоры-шІапІэу Адыгэ Республикэм шыІэм испор-тсменхэр Къыблэ шъолырым ихэшпы-кІыгъэ командэ хэтыгъэх. Атлетикэ псын-кІэмкІэ, гирыр ІэтыгъэнымкІэ, спорт шэры-онымкІэ, бэнакІэхэмкІэ, нэмыкІ спорт лэпкьхэмкІэ спартакиадэм шызэнэкьокъ-кьугъэх.

Адыгеим исуд приставхэм яІыкІохэу Светлана Недоступовар, Нэщэ Аскэр Къыб-лэ шъолырым ихэшпыкІыгъэ командэ щытхъур кыфэзыхыгъэмэ ащыщых. Рес-публикэм исуд приставхэм яфутбол команди зэнэкьокъу зэфэшхьафхэм ахэлажэ. Физ-культурэмрэ спортымрэ апыщагъэмэ яп-чъагъэ зэрэхьаборэр суд приставхэм язэнэ-кьокъухэм кьаушыхьаты.

НэкІубгъор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТИЛЬ Нурбий.

Зэхэзыщагъэхэр:
Адыгэ Республикэм
и Кьэралыгъо
Совет — Хасэр,
иминистрэхэм
я Кабинет

КъыдзыгъэкІырэр:
Адыгэ Республикэм
лэпкь ІофхэмкІэ,
ІэкІыб кьэралхэм
ащыпсэурэ тилгэп-
кьэгъухэм адырІэ
зэпхыныгъэхэмкІэ
ыкІи кьэбар жьу-
гъэм иамалхэмкІэ
и Комитет
Адресыр: ур.Кре-
стьянскэр, 236

**Редактор
шъхьаІэр**

**ДЭРБЭ
ТИМУР**

**Редакциер
зыхъыІэр:**
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шъхьаІэм
иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшгъэдэкІыжэ зы-
хьырэ секретарыр:
52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

**Зыщаушыхьаты-
гъэр:**
Урысые Федерацием
хэутын ІофхэмкІэ,
телерадиокъэтын-
хэмкІэ ыкІи зэлгы-
ІэсыкІэ амалхэмкІэ
и Министерствэ
и Темуыр-Кавказ
чІыпІэ гьэІоры-
шІапІэ, зэраушыхьа-
тыгъэ номерыр
ПИ №10-3892

Гъэзетым кьыхиу-
тыхэрэм мышпып-
кьагъэу кьахафэ-
хэрэмкІэ кьэзыт-
хыгъэхэм пшгъэдэ-
кІыжэ ахы. Къа-
тхэхэрэмрэ гъэзе-
тым шылажэхэр-
рэмрэ яепІыкІэ
зэтемыфэн ыІгъэ-
кІышт. Гъэзет-
еджжэхэм кьыт-
фагъэхьырэ тхы-
гъэхэр зэхэтфы-
хэрэп ыкІи кьэ-
зытхыгъэхэм
алэкІдгъэхьа-
жьыхэрэп.

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**Пчъагъэр
4669
Индексхэр
52161
52162
Зак. 3138**

Хэутыным
узшыкІэгъэхэу щыт
уахътэр
Сыхьатыр 18.00
ЗыщыкІэгъэгъэхэ
уахътэр
Сыхьатыр 18.00